

Student

02

ROČNÍK IV.

10. I. 1968

CENA 1 Kčs

Někdy po rozhovoru
s člověkem chce se ti na-
léhavě přátelsky pohla-
dit psa, usmát se na opici,
uctivě smeknout klobouk
před slonem.
MAXIM GORKIJ

„Studenti jsou oprávněni podílet se prostřednictvím své organizace na řízení a činnosti vysoké školy.“
(Zákon o vysokých školách, oddíl II, § 10, čl. 2)

NEjde jen o tituly

Několik desítek studentů fakulty technické a jaderné fyziky ČVUT odešlo na začátku letošního školního roku ze studijního oddělení fakulty s nepořízenou. K nám už letos nepatříte, zněla instrukce, studenti kateder teoretické a jaderné fyziky se zapíší na studijním oddělení matematicko-fyzikální fakulty University Karlovy, kam byly dotyčné katedry převedeny. Přednášky a semináře se budou konat ve stejných místnostech jako v loňském roce, přednášející zůstávají rovněž stejní, náplň studia se nemění...

Na první pohled by se zdálo, že jde o jednoduchou záležitost: kdo jde jednou studovat zvolený obor, tomu může záležet nanejvýš na úrovni studia, dané kvalitou přednášejících. A ta se v tomto případě nemění. Mění se pouze razítko vysoké školy v indexu. Jedná se tedy o čistě administrativní záležitost.

Studenti však měli takovéto názory: Titul inženýra, který získali absolvováním fakulty technické a jaderné fyziky jejich předchůdci, na fakultě matematicko-fyzikální se neuděluje. Projeví se to nejen zrušenou skladbou míst a pozic absolventů bez titulu v průmyslových závodech, ale i sníženými nástupními platy. Skoro třetina předpřipravených studentů dojížděla několik let do Prahy ze Slovenska zbytečně: fakultu, na kterou nyní přecházejí, mohli studovat v Bratislavě nebo v Košicích. Navíc je tu obava z poklesu úrovně studia (fakulta technické a jaderné fyziky se zařadila mezi světovou špičku). Jestliže však na druhé straně se studenti přejdou i přednášející, proč byl vlastně převod realizován? Podobných otázek bylo vysloveno ještě dost, mezi nimi i jedna, kterou nelze brát na lehkou váhu: jak je možné, že se jednalo za našimi zády, proč nebyla svazácké organizaci dána možnost k vyjádření, proč nikdo ze studentů o chystané změně nevěděl?

Po všech těchto úvahách padlo rozhodnutí. Studenti se na svém novém působišti odmítli

zapsat. Platnost rozhodnutí ministerstva školství však už změnit nemohli, požadavek, aby alespoň zbývající ročníky mohli dokončit v dosavadních podmínkách, byl zamítnut. Po oznámení děkana matematicko-fyzikální fakulty, že ti posluchači, kteří zápis neprovedou do dvou dnů, budou vyloučeni ze studia, se zapsali všichni. Ale k dalšímu studiu nastoupili s přesvědčením, že v celé věci něco nesouhlasí, a že jednání, které proběhlo, nebylo zcela regulérní. Vysvětlení podle rázoru studentů, nepřinesla ani dvouhodinová rušná schůze, které se mimo děkana matematicko-fyzikální fakulty zúčastnil i kompetentní zástupce ministerstva školství.

Jak vůbec mohlo k něčemu takovému dojít? zněla otázka, ke které se nezávisle na sobě vyjádřili zástupci studentů: předseda fakultního výboru ČSM Jan Matzner a člen fakultního výboru KSC Pavel Exner, děkan obou „zajímavých“ fakult prof. dr. Stanislav Brandejs (MFF) a prof. ing. Cestmír Šimáně (zastupující děkan FTJF) a vedoucí odboru pro vysoké školy ministerstva školství prof. dr. ing. Ladislav Haňka. Některé dílčí informace nám podal prorektor ČVUT doc. ing. Josef Kamarád CSs. a vedoucí odboru vysokých škol na oddělení školství a vědy ÚV KSC ing. Josef Podroužek.

HLAS STUDENTŮ: Jak to vlastně s námi, dnes už bývalou, fakultou bylo; původně sice patřila pod Universitu Karlovu, její úroveň však byla nepopsatelně nižší než v současné době. A tak, když se jednalo o možnosti původního převedení na ČVUT, nebyl nikdo z kompetentních činitelů proti. Pak se však začalo něco dít. Od pětáctého roku, kdy došlo k prvnímu převodu, se začala úroveň fakulty pronikavě zlepšovat. Katedry, které se svým zaměřením poněkud přiblížily koncepci studia na matematicko-fyzikální fakultě, začaly být nejednou funkcionářům této fakulty trnem v oku. Argumentovalo se duplicitou, ale ta je

Zdeněk Kárl

pouze zdánlivá: jaderná fyzika byla, je a bude vždy jen jedna a bude mít své specifické zaměření. Právý důvod je třeba hledat jinde, v zjevném rozdílu úrovně studia. Na fakultě technické a jaderné fyziky měla být realizována moderní studijní koncepce, vycházející ze studijních plánů asi 36 světových universit. Tím by se byla úroveň výuky, která již tenkrát hrála v celosvětovém měřítku významnou úlohu, ještě zvýšila. Pak už šlo matematicko-fyzikální fakultě jen o jednu věc, o prestiž. Získat alespoň některé katedry zpět. To se, přestože je všem jasné, že tím úroveň studia postupem času utrpí, bohužel podařilo. Proč ale máme trpět kvůli nějakým zákulisním machinacím, aniž máme možnost se pomocí své svazácké organizace k těmto věcem včas vyjádřit?

PROF. ŠIMÁNĚ: Už v roce 1958, kdy byla fakulta převedena z UK na ČVUT, bylo jasné, že k jaderným oborům bude třeba přibírat další. V koncepci fakulty se i nadále počítalo s tím, že bude vychovávat menší počty posluchačů, určené zejména pro aplikace posledních objevů fyziky v technické praxi. Výchova se měla dít hlavně formou účasti studentů na vědecké práci, což je teoreticky možné právě při nevelkých počtech studentů. Je jasné, že si fakulta vybrala ty obory fyziky, které mají největší možnosti aplikace v technické praxi, tj. fyzikální elektroniku a fyziku pevných látek. Dále zůstávaly na fakultě jaderné obory. Tím

způsobem se naše fakulta dostala do oblasti příbuzné matematicko-fyzikální fakultě.

PROF. BRANDEJS: V některých specializacích se na fakultě technické a jaderné fyziky přednášelo prakticky totéž, co na naší fakultě. Dále nám šlo o kompletaci veškerých fyzikálních oborů, na matematicko-fyzikální fakultě chyběla katedra jaderné fyziky. A proto k nám nakonec rozhodnutím ministra školství ze dne 12. září 1967 spolu s katedrou teoretické fyziky tato katedra přešla.

SOUDRUH PODROUZEK: Jednání o převodu proběhlo již na jaře. Diskutovali jsme o jeho principiálních shodli jsme se, že tento postup bude z hlediska perspektivního rozvoje obou dotyčných fakult neefektivnější. Provedení změny však nespadá do naší kompetence, to už je věc ministerstva školství.

PROF. ŠIMÁNĚ: O chystané změně jsme věděli již před prázdninami. Studenti však o ní byli prostřednictvím svého zástupce na kolegiu děkana informováni.

PAVEL EXNER: Zastupující děkan fakulty soudruh profesor Šimáně skutečně o celé záležitosti přítomně informoval, ale s doložkou, že by byl nerad, kdyby se o ní mluvilo mezi studenty na širší bázi. Mimo to dal záruku, kterou všechny uspokojil. Ta spočívala ve slihu, který mu údajně dal soudruh profesor Haňka z ministerstva školství: případné změny (Dokončení na str. 5)

TURECKÝ CISTIC BOT NA SNIMKU ANTONINA BAHENSKÉHO

hamilis

Pedanterie může znamenat právě tak úpadek sil, tj. obsesi formami na úkor obsahu, jako avizovat jejich vyzrálost, názorovou neústupnost a hrstnost na míru i kvalitu poznání, jehož bylo dosaženo až v druhém poločasu životního zápasu.

Existují pouze dvě cesty: cesta Kristova a cesta mužů u moci. Jsou jen dva postupy: postup k patě kříže, ať jakkoli, a postup, kterým vyrobíme vodíkovou pumu, další vodíkovou pumu. Způsob, jakým odpovím penzistovi na otázku, kolik je hodin, a způsob, jakým mi holka v papírnické prodávě deset obálek, je buď způsobem Kristovým, nebo způsobem, kterým přispívám, aby byly rozmnoženy zásoby ničivých zbraní. Jsem přesvědčen, že toto tvrzení není extrémismem, jsem naopak přesvědčen, že není vysloveno dostatečně páně.

Jistým dobám (možná že každé době) lze vzdorovat jen podivínskou svedepostí. Nese to riziko, že se nakonec vytvo-

ří iluzivní svět, jemuž v objektivitě nic neodpovídá. Avšak naopak je založena naděje, že skrze to svedepost a iluzivitu, vedoucí až k fantasmatu, vytvoří se nová humanitní jednotka, postaví se nový duchovní pšec, neupotřebitelný sice na šachovnici pozitivismu, ale cenný pro budoucnost jakožto zárazk, zárazk, jakožto jedině znovu dýchatelná atmosféra.

Přizpůsobivost, adaptabilita, může být jednak ukazatelem míry inteligence, jednak parametrem bezcharakternosti.

Muž, který nechápe, že předmět vyhozený z okna dopadne na dlažbu, a který dokonce v tomto smyslu koná pokusy, a to nejen s předměty, ale i s vlastním tělem, je možná blázen. Ale najisto z něho vyvěrá a vyzařuje i podivná, úzkostná, nepojmenovatelná, stíšíující převa.

Za to, že jsme dosud živi, vděčíme ve většině případů jen své úžasné nestodnosti.

Svět dnes leží už jen za senzaz, zptvořeniny, antipařezy, vzdorotémata, rajc, gag a snobárnu. Podstatných zpráv se bojí. Zoufalství čeká na Zprávu s velkým písmenem, ale už je tak domofeno, že se stydí přiznat to. Jen nicota v interestantních konzervách a šutry, házené pokud možno s co největším randálem do propasti sama sebe — to má úspěch. Něco, obsah, znovu stojí v koučt s rukama přes nahé přirození. Jenže to něco může tisíc a milión let počkat a znovu se vyhoupe v plné kráse na jiném místě vesmíru, na místě, které bylo shledáno lehkým. A nevyhoupe se tam pozdě, ale včas, přesně včas.

Každé opakování, tj. prakticky odkud nikam rozvíjená, recidivující horizontála, je samou svou podstatou tragická. Naději má pouze výmyk z horizontály, vypáčení obzoru.

Daleko hroznější než umlácit se za mřížemi, je umlácit se na volném prostranství.

Tragédie: práce jakožto zaměstnání. Řešení, řešení jediné: práce, jakožto duchovní příkaz. Jde nám o práci, která nemá na mysl mzdu, a která vše, co podniká, konat musí, ale nikdy že musí; jde nám o pracovníka, jediného možného pracovníka, jelikož je v něm živo svědomí, jakožto svoboda a budoucnost, tj. výzva a volba, vůle na výzvu smysluplně odpovět a odvaha, rozhodnout se k sobě samému.

Noblesa a velkodušnost, popletená s povýšeností, prostota se sprostotou, štědrost s rozházočstvím, střídmost s asketismem, šetrnost s držgrešl, ochota někomu přispět s hloupou naivitou a demokratičnost s kanalizační sítí, skrze níž každý hejhula a každá bába se slepící krosnou pronáší kdykoli o čemkoli soudy.

Bytí znamená přeplněnost obsahem, obvykle optimismus a tudíž ofenzivu. Existování znamená rutinu, formalitu, zaklouzanost ve stereotypch, lenoraci, defenzivu.

POZVÁNKA DO DIVADLA TENTOKRÁT DO BRNA

KONFRONTACE NAZVANÁ PROCITNUTÍ JARA

Nejsme jen pražským časopisem, ale našich občasných pozvánek do divadla mohli zatím využít pouze studenti z Prahy. Chtěli bychom proto v tomto roce umožnit svým čtenářům za podstatně snížené vstupné zhlédnout inscenace, (které alespoň v záměru slibují být zajímavými) pokud možno ve všech městech s větším počtem studentů. Kromě pozvánky na generálku znovuvvedení hry Franka Wedekinda Procitnutí jara do Divadla bratří Mrštíků to bude v nejbližší době pozvánka do Gottwaldového Divadla pracujících.

Wedekindovu hru režiruje umělecký šéf Divadla bratří Mrštíků MILAN PÁSEK. To, co o svém záměru řekl, nabude samozřejmě svého významu (nejen informativního) až v okamžiku, kdy bude hra uvedena.

Procitnutí jara se u nás, myslím, hodně dlouho nehrálo. (Všichni vzpomínají jen na režii E. F. Buriana) Bylo to proto, že tato hra není v tuto chvíli umělecky aktuální?

MILAN PÁSEK: Wedekindovo Procitnutí jara bylo u nás uvedeno zatím jen zcela sporadicky. Pokud vím, na počátku dvacátých let na Národním divadle v režii Karla Dostala, v polovině třicátých let je incenoval E. F. Burian, na počátku čtyřicátých let jsem se jako začínající režisér setkal s tímto dílem v Brně na dramatické konzervatoři a připravil jsem jeho inscenaci pro brněnské Komorní hry (jediné tehdy české profesio- (Dokončení na straně 6)

/... z teorie spolehlivosti/ 1

VITA NOSTRA

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Čtyři dramatizované povídky A. P. Čechova, Chirurgie, Vesničky eskulapové, Na dače a Medvěď, sehráli 7. prosince členové studentského divadelního souboru Vysoké školy zemědělské. Člen jihočeského divadla Vladimír Janura, který vystoupil jako host v povídce Medvěď, si se studenty zahrál i na repríze večera, která se konala o dva dny později. V režii vedoucí vysokoškolského klubu 17. listopadu soudruzi Schulzové podali nejlepší herecké výkony Jarka Rojková, Jan Moudrý a Josef Tůma. Soubor připravuje další zájezdy do okolí.

Seminář fakultních výborů CSM Vysoké školy zemědělské a Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích proběhl ve dnech 7. až 9. prosince v hotelu Racek v Černé na Šumavě. Zúčastnili se ho také pracovníci ÚV CSM soudruh Josef Skácel, ředitel Česko-budějovických kolejí a menz soudruh Adámek, zástupci Klubu 17. listopadu a samozřejmě i děkani obou fakult. Studenti hovořili o otázkách studia, o problémech týkajících se bydlení v kolejích a projednali další plány činnosti svého vysokoškolského klubu. Program semináře doplnila i přednáška inž. Konopy, pracovníka katedry společenských věd VŠZ, o uplatňování zásad moderního řízení ve funkcionářské praxi.

Přípravu na letošní Česko-budějovický jazzový festival, který bude uspořádán na počátku března, jsou již v plném proudu. Pořadatelé dostali přihlášky dvaceti našich a osmi zahraničních souborů z NSR, Rakouska, Jugoslaviie, Polska a dalších států. Pro obrovský zájem museli odmítnout dalších našich deset souborů, které měly o účast na festivalu zájem. Soubory vystoupí ve třech kategoriích: big beat, tradiční jazz a dixieland a moderní jazz. Soutěžní koncerty budou probíhat v Klubu 17. listopadu, v závěrečném reprezentačním koncertu se představí nejspěšnější hudební skupiny publiku v Paláci ROH v Českých Budějovicích.

Česko-budějovičtí studenti připravují několik významných sportovních akcí. V květnu to budou celostátní vysokoškolské přebory v lehké atletice, které bude pořádat Pedagogická fakulta. Čtrnáct dní předtím se uskuteční sportovní soutěže, kterých se kromě studentů VŠZ a PF v Českých Budějovicích zúčastní i studenti Vysoké školy zemědělské v Praze a pedagogická fakulta v Bráně nad Labem. Mezi disciplínami, v kterých se bude soutěžit, nechybí ani populární dívčí kopaná, odběhání, košíková a další sporty.

V ročníkovém turnaji v kopané, s jehož uspořádáním se počítá pro začátek jara, se utká pět družstev VŠZ a tři družstva PF.

Ale ani o atraktivní sportovní odvětví zde není nouze. Doc. dr. Petrák zakládá na pedagogické fakultě kroužek jógy, oddělení kulturní, které na Vysoké škole zemědělské vede odb. as. Salcák, má již okolo třiceti aktivních členů.

Do prvního letošního čísla Studenta proniklo několik nepřijemných chyb (korektury byly dělány naopak v příjemných předsilvestrovských hodinách): Braque se jmenuje Georges, Miro Joan. Omlouváme se čtenářům.

STUDENT Týdeník CSM a vysokoškolské rady ÚV CSM. Šéfredaktor — dr. Ivan Krola, Zástupci šéfredaktora — Karel Smid a dr. Marcel Jansen. Redaktoři — dr. Miloš Beneš, Petr Feldstein, Petr Hodan, Ladislav Kadavý, Miroslav Klomínek, Tomáš Pěkný, Vladimír Petřík, Hana Vondřichová, Helena Votrubová. Adresa redakce: Praha 1, Staroměstské nám. 17. tel. 220 283. Tiskne Mir, Praha 1, Panská 8. Redakce nevrací nevyžádané rukopisy. Rozšiřuje a objednávkou přijímá PNS. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývozu tisku, Praha 1, Jindřišská 14. Předplatné ročně 52 Kčs, čtvrtletně 13 Kčs. A-20*81022

student 2

TJ Slavia VŠZ České Budějovice má 407 členů, z toho 273 z řad studentů. Nejpočetnějšími jsou oddíly turistický a košíkové (po 62 členech), nejméně je zájemců o tenis — pouze pět. Vážným problémem je nedostatek sportovišť. Těživou situací má zlepšit nová tělocvična, jejíž výstavba bylo začato do plánu výstavby vysokoškolského areálu ve čtyřech dvorech.

HRADEC KRÁLOVÉ

Literární vlastivědná exkurze po Východočeském kraji a řada prací členů literárního studentského vědeckého kroužku na Pedagogické fakultě v Hradci Králové daly podnět k uspořádání studentské vědecké konference na téma Škola a etika v životě a díle spisovatelů-učitelů spjatých s naším krajem. Konference se zúčastnili dr. L. Mašíková, Karel Michl a Miroslav Hanuš. S nejlepšími studentskými vědeckými pracemi, jakož i s průběhem celého jednání seznámili studenti veřejnost pomocí samostatného sborníku.

LIBEREC

K patnáctému výročí existence Vysoké školy strojní a textilní v Liberci budou vydány upomínkové odznaky.

Vysokoškolský klub — S uvedl nově nastudovanou komedii Hansa Sachse Dva masopustní povídky. Klub — S je v Barvišské ulici v centru města, poblíž kavárny Nisa.

Mumraj — tradiční rozloučení nastávajících inženýrů s městem — připravili studenti 5. ročníku obou fakult. První předzvěsti mumrajových veselí je sportovní utkání v ledním hokeji — studenti versus profesori.

OSTRAVA

Vysokoškolské insignie předal při příležitosti zasedání MěstNV v Ostravě jeho předseda ing. J. Kempný, CSC., děkanovi pedagogické fakulty doc. dr. A. Sivkov, CSC., a akademickým funkcionářům jako uznání za úspěšnou pedagogickou a vědeckou činnost.

1. metodická výstava učebních pomůcek z oboru přírodopis byla otevřena ve výstavní síni pedagogické fakulty.

150. výročí Rukopisů oslavila katedra českého jazyka a literatury spolu s katedrou výtvarné výchovy výstavou, na které byl shromážděn velký počet vydání obou Rukopisů a rovněž jejich překlady do ruštiny a polštiny. Katedra hudební výchovy uspořádala k tomuto jubileu slavnostní koncert, v jehož úvodu promluvil odborný asistent soudruh J. Pleskot o významu Rukopisů.

PLZEN

Jak bude zajištěn zdárný průběh plzeňských Majáles 68? Bude v Plzni studentská vinárna? Co se studentským časopisem INDEX? Těmto a dalšími otázkami se zabýval seminář plzeňské Vysokoškolské rady, který se konal ve dnech 27. 11. až 1. 12. v Zinkovech. Seminář řídil tajemník MěstV CSM soudruh Pavel Černý. Účastníky semináře informoval o jednání a výsledcích V sjezdu CSM předseda MěstV CSM soudruh Klík, vedoucí vysokoškolského oddělení ÚV CSM soudruh Skácel besedoval s přítomnými o možnosti výměnných zájezdů do ciziny, předseda FV

5 otázek

pro ředitele Ústavu klíčnické a experimentální chirurgie v Praze-Křiž prof. MUDr. Bohumila Špačka, doktora lékařských věd, člena korespondenta ČSAV, laureáta státní ceny etc., v souvislosti s „operací století“ — první úspěšnou transplantací srdce, která se podařila 2. prosince týmu jihoafrických lékařů v Kapském městě vedenému profesorem Ch. Barnardem.

Soudruhu profesore, považujete za překvapení úspěch jihoafrických lékařů?

Ano. Považuji. Podobný úspěch jsem očekával spíše od francouzských kardiologů. Ti před časem provedli pionýrskou operaci — transplantaci ledvin u nemocné s cílem pomoci dočasně při selhávající činnosti ledvin. V poslední době dosahovali v pokusech o transplantaci srdce zajímavých výsledků. Američané by mne rovněž nepřekvapili, pokud vím, věnují se oblasti transplantace orgánů velmi systematicky a intenzivně. Právě v americké odborné literatuře jsem se dočetl již před dvěma lety o jedné technicky úspěšné transplantaci srdce, která však nevzbudila takovou pozornost, i když se jednalo o časopis s dosti rozsáhlou publicitou.

„Operace století“ se jistě stane významným mezníkem v kardiologii. Bez kterých předcházecích objevů by k této operaci, soudruhu profesore, nedošlo?

Víte, že to nejde říci dvěma větami, neboť bychom museli vyjmenovat všechny stěžejní objevy, které se týkají anatomie, fyziologie a patologie srdce a srdeční činnosti.

Úvahy o transplantaci nejen srdce,

ale i jiných důležitých orgánů lidského těla se z říše snů dostávají do říše reálných možností teprve po vypracování cévního stehu chirurgem A. Carellem počátkem tohoto století. Cévní steh umožňuje napojit cévy přivádějící i odvádějící krev v transplantovaném orgánu na cévní systém příjemce. Určitou etapu v transplantaci srdce po stránce technické schůdnosti představují po mém soudu pokusy sovětského chirurga Demichova v padesátých letech. Je mu prvnímu se podařilo dosáhnout, že v pokusech na psech se transplantované srdce udržela až několik hodin. Z posledních let je významný přínos francouzských chirurgů, kteří zjednodušili techniku transplantace srdce přímo geniálně. Před nimi se totiž většina autorů snažila o přesazení srdce se všemi cévami, které do něj ústí a které z něho vycházejí. Technicky možnou se však ukázala jejich cesta: transplantovali komorovou část srdce a ponechali zadní stěnu, předstřih a mezišitňovou přepážku, na něž se transplantát našije; zůstává neporušená vtoková část srdce, což je pro příjemce dost důležité, neboť se zde nachází i vlastní kroměř srdce. Tímto způsobem ostatně provedl zmíněnou transplantaci i prof. Barnard.

Dá se tedy říci, soudruhu profesore, že technická stránka není největším problémem transplantace srdce? Stojí v současné době před kardiology i v tomto směru závažnější problémy?

V medicíně se nedá nikdy říci, že je všechno zvládnuté, a to platí i o technické stránce.

Vždyť např. i u takového jednoduchého chirurgického výkonu, jakým je dnes resekce žaludku, trvalo léta, než se z něho stal standardní způsob operace. Proto se dnes nedá říci, že se hned po první úspěšné transplantaci srdce budou provádět další po desítkách. Spíše bych řekl, že je vyvrcholením laboratorního stádia celého procesu, které dosud nebylo překročeno.

Nejzávažnější je však v současné době problém tzv. imunobiologické reakce, která spočívá v tom, že se organismus brání přijmout cizí těleso — transplantát, a to působí jeho odhojování. Dalším problémem je otázka výběru vhodných případů, jak příjemce, tak dárce.

Soudruhu profesore, jak cy dopadlo srovnání naší a světové kardiologie v oblasti transplantací?

Promiňte, ale já otázky na téma „my“ a svět nemám rád. Proto v daném případě i kdybych vyjmenoval stovky pokusů, je to stejně nesouměřitelné, protože nevedly k takovému výsledku, jakého dosáhli lékaři v Kapském městě. V žádném případě však nelze říci, že naše kardiologie nedokáže držet krok se světovým vývojem.

Dominuje se, že se stane transplantace běžnou operací?

V budoucnosti snad, po nejbližší léta bude po mém soudu patřit k výjimečným řešením výjimečných případů. Zcela jistě se bude používat pouze tehdy, povede-li ke zvýšení životních vyhlídek nemocného. K tomu, aby transplantace přešla ze stádia klinických pokusů do běžné kardiologické praxe, je ještě daleko.

Soudruhu profesore, chtěl byste na závěr našeho rozhovoru ještě něco dodat?

Vrátil bych se k první otázce. Čtěl bych zdůraznit, že úspěch jihoafrických lékařů je úspěchem nejen jejich, ale všech kardiologů. Náhrada srdeční činnosti byla a je základním problémem kardiologie, a proto je úspěšný pokus jihoafrických lékařů krokem vpřed. I když by nebyl možný bez dosavadních řešení tohoto problému, jímž je např. mimotělní krevní oběh, je jejich zásluhou, že první úspěšně zvládli obrovské riziko této operace, což nás bude inspirovat v další práci.

Soudruhu profesore, děkuje vám za rozhovor.

ROZHOVOR PŘIPRAVIL JIŘÍ KROUPA

lékařské fakulty soudruh Stanislav Kos měl přednášku o výměnných praxích medicíny.

Pro dobrou práci Svazu mládeže je třeba účast zástupců studentů v orgánech škol, například ve vědecké radě a v kolegiu děkana, což dosud na všech plzeňských fakultách není. Také byly zjištěny nedostatky v práci kolejišního rad a stravovací komise. Zástupci jednotlivých fakult upozornili na závady ve vybavení a údržbě škol, například posluchárny na LF.

Rovněž VSR má ztížené podmínky pro činnost. Od počátku letošního školního roku v ní nejsou zástupci obou fakult VŠSE. Tyto nedostatky je nutno co nejdříve napravit a k tomu jistě přispěl seminář v Zinkovech.

TRNAVA

Spomienku na 300. výročí Právnické fakulty Trnavskej univerzity pripravili pre trnavskú kultúrnu verejnú krúžok historikov v Trnave pri Slovenskej historickej spoločnosti a Právnická jednota. O vzniku, dejinách a význame tejto fakulty prednášal v Trnave univ. prof. dr. Karol REBRO zo Slovenskej akadémie vied.

Pri príležitosti reprezentačnej výstavy kníh vydavateľstva Slovenský spisovateľ, podpísavali svoje knihy spisovatelia a básnici Zábek, Lazarová, Zeltnová, Tažký, Stacho, Žarty, Reisel, Mihálik a E. B. Lukáč. Spisovateľ Ladislav Tažký a básnik Vojtech Mihálik prijali pozvanie študentov Pedagogickej fakulty a besedovali s nimi vo vysokoškolskom klube AMOS.

Verejná nahrávka populárnej relácie Čs. rozhlasu v Bratislave „Modrá vlna“ sa konala 11. decembra v aule Pedagogickej fa-

kulty v Trnave. Najväčšími fahákmi boli bratislavská spevák dvojica Kolínska-Krajčák so skupinou T. Seidmana, ďalej traja besedujúci, básnik Vojtech Mihálik, herec Štefan Kvietik a hokejista Jozef Golonka, a najväčší aplauz zožalo APOLLO z Prahy so svojimi sólistami Selinovou, Štedroňom, Filipovskou, Spáleným a Három.

ZILINA

Koncom novembra t. r. schválila Státna plánovacia komisia v Prahe zaradenie Vysoké školy dopravnej do plánu výstavby na rok 1968. Výstavba nového areálu VŠD síce už začala v druhom štvrtroku tohto roku, no zatiaľ sa stavalo z prostriedkov Vojenskej fakulty. Celkové ná-

klady na výstavbu vysokoškolského areálu v Ziline pre 3700 študentov budú činiť podľa investičnej úlohy 293 miliónov korún. Výstavbu VŠD majú dokončiť roku 1971.

Na zpravodajství spolupracovali: Zdeněk Kárl, Ladislav Ježek, Karel Pospíchal, Aleš Sedláček, Karel Vátek, Jiří Pláček, Miro Hazucha, Miro Brocko.

CESTA DO LAMBARENÉ ZACALA 1. I. 1968 V 10.23 HOD. NA STAROMESTSKÉM NÁMESTÍ V PRAZE. SNÍMEK PETR HODAN

OKNO PŘÍTELE MICHAELA

Alexandr Kramer

Někdo má bratra Josefa. Já mám přítele Michaela.

Přítel Michael bydlel blízko Musea. Což není zcela podstatné. Bydlel také blízko mne. Což je podstatnější. Navštěvoval jsem svého přítele velmi často.

Ríká se, že v nouzi poznáš přítele. Poznával jsem proto v nouzi svého přítele Michaela. Permanentně. Ve chvílích, kdy jsem trpěl světobolem a ztrácel svůj smysl života, byl pro mne Michael zdrojem útěchy. Přivítal mne vždy chápavými slovy a skleničkou tekutiny, v níž se můj smutek rozplynul. Časem se tak pro mne ztracení smyslu života stalo záležitostí veskrze příjemnou.

Není proto divu, že na mne těžce dolehlo, když byl před časem můj přítel Michael odstěhován. Dům, ve kterém žil, bude prý zbourán, aby udělal cestu nové dálnici. Není mi zcela jasné, proč musí být dálnice budována tak, aby ode mne vzdalovaly mé přátele. Vždy jsem si myslel, že dálnice lidi navzájem přibližují. Nyní vím, že je tomu naopak. — Přítel Mi-

chael si nestěžuje. Bydlí nyní sice na předměstí, ale je motorizován, takže veškerých svých zájmů v centru města může dosáhnout v krátkém čase. Stěžují si já. Motorizován nejsem a dosud přítele Michaela se pro mne stalo dosti obtížné.

Měl bych však již přistoupit k merituu věci. Jinými slovy, měl bych přistoupit k oknu přítele Michaela.

Můj přítel nyní bydlí ve výškové stavbě v jedenáctém poschodí. Nedávno (když jsem opět jednou ztratil smysl života) jsem se odhodlal vstoupit dalekou cestu k němu. Přivítal mne srdečně, místo k barovému pultku mne však zavedl k oknu. „Podívej se!“ řekl. Podíval jsem se. Díval jsem se. Ještě jsem se díval. Díval jsem se čtvrt hodiny, poté jsem se svým přítelem pohovořil o běžných záležitostech a vrátil se domů.

Od té chvíle mne stále cosi táhne k onomu oknu. K onomu pohledu z výšky. K oné absolutní perspektivě. Neboť okno přítele Michaela je magické a tomu, kdo z něho hledí, propůjčuje pohled filsofa.

Nevím, zda je to proto, že se z té výšky zdá všechno tak malé a malicherné. Lidé, děti, autička, dvoupatrové domky připomínající kostky z dětské stavebnice. Zámky a zámečky, pítky a pítečky, mrňavé tahanice o nicotné kariéry. Stokoruny, ležící na zemi, není z jedenáctého patra vůbec vidět.

Nevím, zda je to proto, že se z té vý-

ky zdá všechno tak velké a důležité. Ne konečná hloubka prostoru, mžikající vzdálená světla v chvějícím se vzduchu, obrysy oblohy, nezastíněné siluetami televizních antén. A věci, na nichž záleží, myšlenky, které se nepláží při zemi, hodnoty, které zůstávají. A také ten smysl života.

Okno mého přítele Michaela je magické. Pro fejetonistu by nyní nebylo nic lehčího, než prohlásit, že by se všichni lidé měli dívat na svět oknem přítele Michaela.

Ale při veškeré ohotě mého kamaráda by asi trvalo velmi dlouho, než by se u něho vystřídaly tři miliardy obyvatel této planety. Přesto si však myslím, že nejde jen o technickou realizovatelnost; vždyť snad každý z oněch tří miliard pozemšťanů ví o takovém okně, o tom svém. Ale o co tedy jde?

Od chvíle, kdy jsem pohlédl oknem přítele Michaela, uplynul jistý čas. A celý ten čas mne cosi táhlo zpátky, k tomu oknu. Ale nebyl jsem tam. Michael bydlí moc daleko a já... byl jsem tady...

Fejetonista se proto asi bude muset vzdát optimistického konce. A omezí se na povzdech, že lidé jsou líní. Že jsou příliš líní na to, aby se zamysleli nad sebou. A nad svým smyslem života. Fejetonista udělá melancholickou lečku a smutně si uvědomí, že kdesi daleko, daleko existuje okno přítele Michaela. Okno duševní hygieny. Existuje a... čeká.

Karel Nepřas, Z cyklu Loutkové divadlo

Pětaosmdesátimetrový gigant Asuánské přehrady

MOSKEVSKÁ ZPOVĚDNICE KARLA HVÍŽDALY A KARLA ŠMÍDA

Fotografuje Karel Havlíček

Ernst Něizvestnyj

Před několika týdny získal známý sochař Ernst Něizvestnyj se svými dvěma kolegy architektky první cenu v mezinárodní soutěži na výzdobu Asuánské přehrady. Vítězný model pětaosmdesátimetrového lotosového květu vznikl za mřížemi bývalého krámků v Bolševské uličce v Moskvě. V místnosti plné soch (na jednu z nich si laskavě odložte kabáty), jsme se rozhlíželi jenom chvíli, a pak jsme vystoupili po dřevěných schodech do daleko menší místnůstky, kde bylo pouze kanape, malíčká stolička, pracovní stůl, desky s grafikami a zase sochy. A pochopitelně Ernst Něizvestnyj. Měl na sobě modré tričko, manšestráky a lyžařské boty a při ruce nepostradatelný brčalově zelený telefon. Na stěně visel po domácku vyrobený trhací kalendář, jeden den, jeden list, a na tom posledním byla poznamenaná naše návštěva.

Jste ze všech sovětských mladých výtvarníků ve světě nejpopulárnější. Líbí se vám to?

Líbí. Ale mám trochu opožděné mládí. Už jsem se vlastně přestal mezi mladé počítat. Je mi dvaačtyřicet let a teď už ani fakticky nejsem mladý.

Mám takové pořekadlo: Řekni mi, jaké máš přátele, a já ti řeknu, jaký jsi. Vyjdeme-li z toho, pak ještě jsem mladý.

Nyní ještě k tomu, je-li vám popularita příjemná.

Není-li můj věhlas jenom senzací a vztahuje-li se k mé práci, pak jsem spokojen.

Chtěl byste být milionář?

Určitě.

Proč?

Samozřejmě. Jako sochař monumentalista toužím po tom, aby má práce byla pro společnost nepostradatelná.

Jak si jako umělec vykládáte tak často zdůrazňovanou kolektivní odpovědnost před společností?

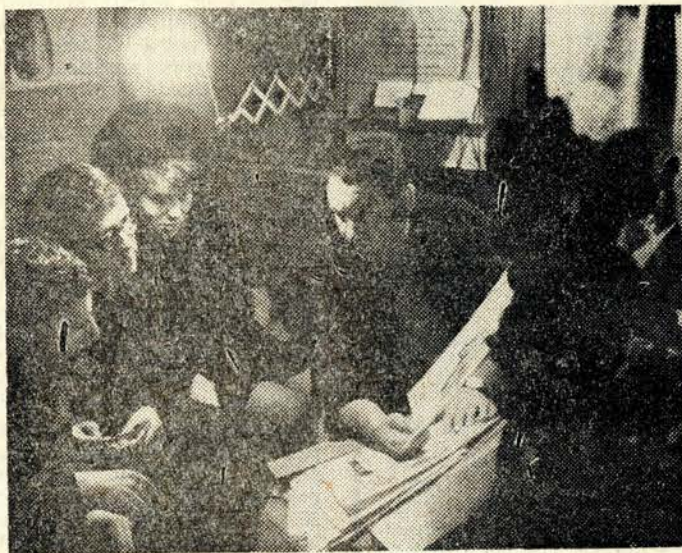
Každý člověk nezávisle na povolání má před společností velkou odpovědnost. Umělec není výjimka. Jeho úděl tkví v tom, že jeho odpovědnost je často neobyčejně vysoká.

Která z lidských činností je vám nejvíce nepochopitelná?

Nečinnost.

Proč?

Je to smutné.

co řeknu, bude jen schéma, a určitě to bude vulgarizovat. Nebaví mě umění monologu, ale umění dialogu. Nejdramatičtější dialog je dialog svědomí – člověk. Klasická gigantomachie, to je boj někoho s někým. Předpokládáme třeba člověka boha s člověkem zvířetem. Ale to, co chci udělat já, to je obraz vnitřního boje člověka. Nedívám se na své sochy jako na překrásné objekty, ale jako na jistý stav svědomí.

Jako giganty tedy bojujíte?

Zlo a dobro je příliš schematické. Možná, že by se to dalo vysvětlit kantovskými antinomiemi, jakýmkoliv románem Dostojevského, možná představami o bitvě ohně a ledu, možná představami ne o klasickém, ale o rodovém pojetí těla. Těleso má dva začátky. Kentaur, člověk kámen, člověk, železo, rusalka, sfinxa atd. Snad je to možné vyjádřit slovy Čechova o tom, že člověk ze sebe po kapce vyrve otroka.

Jak jste se dověděl o mezinárodní soutěži a jak jste začal pracovat na svém díle pro Asuánskou přehradu? Jak se vám začaly rodit představy a jak to všechno vzniklo?

Dověděl jsem se o tom z oficiálního konkursu. V daném případě nejde jen o mou osobní práci, ale spolupracoval jsem se dvěma architektky Pavlovem a Omelčenkem. Pracovali na tom mnozí naši architekti a někteří se ke mně jako k sochaři obrátili. Odmítl jsem, protože mé sochařské představy nesouhlasily s jejich. Už dávno jsem chtěl obrátit květek v architekturu. Když jsme s Pavlovem a Omelčenkem poznali, že náš úmysl je společ-

ný, pustil jsem se do práce. Tím intenzivněji, že možnost realizovat tento květek v Egyptě se mi zdála velkolepá. Stará egyptská symbolika a architektura jsou přece spojeny s ideou květku.

Jak bude váš lotosový květ vypadat?

Bude pětaosmdesátimetrový, obrácený a ztvárněný v podobě chrámu bez stropu. Vnitřní povrch obelisku musí být pokryt reliéfy. Nejsou to reliéfy etnografické, ale jsou to lidé – giganti, rozvíjející se od základu nahoru jako pružina. Od člověka porobeného, přes člověka probouzejícího se a osvobozujícího se až k člověku napřimnému, volnému, svobodnému.

Jak dlouho jste své dílo připravoval?

Věc je v tom, že speciálně nikdy na jednom monumentálním úkolu nepracuji. Zajímám se pouze o takové věci, které zapadají do mého cyklu gigantomachie. Shoduje-li se to s konkrétním úkolem, pustím se do toho. V případě Asuánské přehrady, jak už jsem řekl, tomu tak bylo. Značná část práce však závisela na architektech, protože tam byla spousta výpočtů, technických otázek atd., které mohou řešit pouze oni.

Kromě sochaření se také věnujete grafice?

Ano, také ilustruji, ale zase dělám jenom takové věci, které se nějakým způsobem vztahují ke gigantomachii. Ilustroval jsem například Dantův Nový život, Smrt Beatrice, Dostojevského atd. Dantův Nový život jsem snad ilustroval jako první výtvarník vůbec.

Kdy jste poprvé namaloval obrázek?

Nepamatuji se, byl jsem velmi malý.

Kdy vstáváte?

Pozdě, protože pracuji v noci.

Které jídlo máte nejraději?

Pelmeně.

Kdy se vám pracuje nejlépe?

Když mám nepříjemnosti.

Co nejraději pijete?

Vodku s pivem.

Jaké dívky se vám nejvíce líbí?

Mé.

Kterou knihu máte nejraději?

Není to jediná kniha. Teď se mi například líbí knihy, které mají nějaký vztah k vědě, mám rád memoáry a filosofická díla, čas od času čtu rád Dona Quijota, také Bibli, Danta a Dostojevského.

Kterého umělce si nejvíce vážíte?

Miluji staré umění a pokud jde o můj osobní vztah k současným umělcům, měním názor třikrát za den.

Chodíte rád do kina?

Když je to nutné.

Bojíte se někdy?

Často.

Ceho?

Banálnosti.

Cemu se nejraději smějete?

Nevím, nejspíš neočekávané situaci.

Rekněte nám svůj nejoblíbenější vtip.

Nemám takový.

Kam byste jel nejraději na dovolenou?

Nikdy jsem nad tím nepřemýšlel.

Jel byste sám?

Kdyby to šlo, tak ano. Ideální by bylo, kdybych si mohl každou chvíli pozvat, koho chci.

Máte auto?

Ne.

Chtěl byste ho mít?

Vnitřně ne, ale pragmaticky bych řekl, nepřekáželo by.

Jaké šaty nosíte nejraději?

Pohodlné.

V kolik hodin chodíte spát?

Různě. Mezi jednou a pátou hodinou ránní.

Spíte rád?

Ne.

Zdáji se vám nějaké sny?

Ano.

Jaké?

Strašné.

Jste přesný, když máte schůzku s dívkou?

Těžko odpovědět. Nikam nechodím.

Máte dítě?

Ano, dceru.

Chtěl byste ještě další?

Nemyslím.

Čím byste chtěl, aby vaše dcera byla?

Chtěl bych, aby byla šťastná.

Hrajete na nějaký hudební nástroj?

Ne.

Umíte zpívat?

Zpívám si pro sebe.

Kterou písničku máte nejraději?

Těžko říci.

Kouříte?

Ano.

Kolik?

Jak kdy.

Líbí se vám minisukně?

Jako sochaře mě to nezajímá. Vidím nahé ženy celý život.

Koho ze svých přátel máte nejraději?

Mám rád věrné přátele.

Co nenávidíte?

Telefonování.

A proč tedy máte telefon?

Je nutné žít.

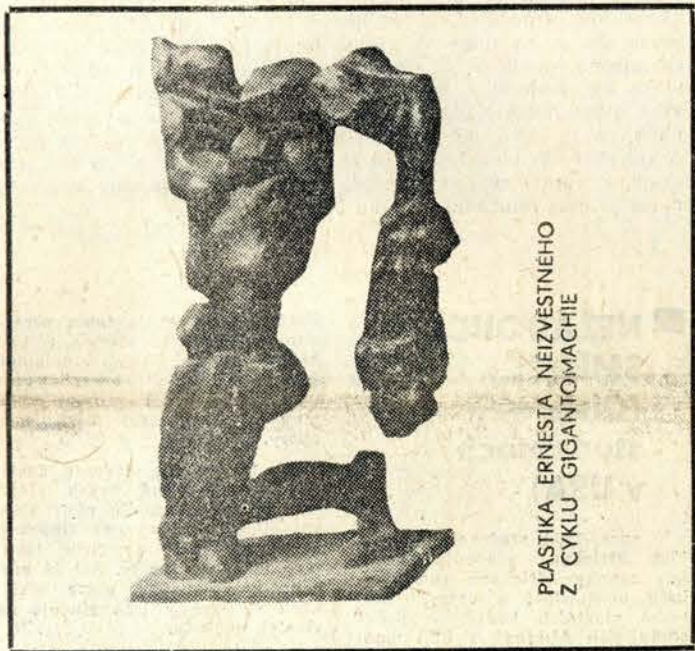
Fotografujete rád?

Prostě to trpím.

Jste pověřivý?

Způsobem myšlení jsem dialektik, ale jako každý umělec musím být pověřivý.

Když jsme skončili, Ernst Něizvestnyj dodal: Na podobné otázky jsem ještě nikomu neodpovídal. Nemám je rád. Když člověk mluví, může i nechtivě lhat. Má pravda je jediná v tom, co dělám, jediná v mé práci.

PLASTIKA ERNESTA NĚIZVESTNÉHO Z CYKLU GIGANTOMACHIE

Ne proto, že mám rád peníze, nenávidím je, ale měl bych tak možnost odlít v bronzu vše, co bych chtěl, mohl bych dělat všechno, co bych chtěl. Kdybych se jím stal, svůj způsob života bych nezměnil.

Má být umělec závislý na společnosti, v níž a pro níž tvoří?

A která nečinnost je nejsmutnější?

Vlastní.

U nás teď vyšly ukázky z vašeho cyklu Gigantomachie. Jak jste se dostal k tomuto tématu?

Těžko hovořit slovy o soše. Kdyby bylo možné všechno říci, nebylo by nutné tvořit. Proto to,

JSEM Z ÚSTAVU PRO PRŮZKUM VĚRNÉHO MINENÍ DOVOLEJE OTÁZKY: „S JAKÝM PŘEDSEVZETÍM JSTE VSTOUPIL DO NOVEHO ŽIVOTA?“ KRESBA: STERN

student 3

Hamburger Extrablatt

Herausgegeben von Hamburger Studenten für die deutschen Bürger

Was wollen eigentlich die Studenten?

TITULNÍ LIST ČASOPISU HAMBURGER EXTRABLATT

POKUŠENÍ TISKOVÉHO CÉSARA

(Studenti a Springer)

Pozdě, ale přece máme příležitost vám ukázat zbraň, se kterou se hamburští studenti pustili do západoněmeckého tiskového magnáta Axela Caesara Springera. Začali vydávat obecně známé tituly s podobně stylizovanou hlavičkou, grafickou úpravou a stejným formátem jako má Hamburger Abendblatt Springerem vydávané. Toto číslo vyšlo ještě v souvislosti s letními boulemi při návštěvě trasekého šacha (nyní císaře) Páhleviho, při kterých v západním Berlíně policista ranou zezadu zastřelil studenta Benno Ohnesorga. Springerův tisk po této akci rozpoutal mohutnou protistudentskou kampaň ve které obvinil studenty z rozvracení západoněmecké společnosti. Studenti odpověděli tímto listem, ve kterém dokazují, že pokud někdo ohrožuje demokracii, je to právě Springer svým podnikáním v tisku.

Springer je vlastníkem bulvárního protikomunistického deníku „Bild“ (náklad 4,6 miliónu), dále vydává „Die Welt“, „Hamburger Abendblatt“, „BZ“, „Berliner Morgenpost“, „Bild am Sonntag“ a ze známých revui „Hör Zu“, „Funk-Uhr“ a nespočet dalších časopisů. Jednorázový náklad jeho titulů se blíží dvaceti miliónům. V Hamburku a západním Berlíně mu patří skoro tři čtvrtiny novin na stáncích. Tato nebezpečná monopolizace se stala podezřelá spolko- vému kartelovému úřadu a chtěl doporučit vládě ozdravné poměry v tisku. Springer se v odpověď na to rozhodl zrušit düsseldorfský „Mittag“ s odůvodněním, že má málo reklamy a je pasivní. A rozhodl se zvýšit náklad „Bildu“. To je, pokud vím, jediný výsledek několika měsíců trvající protispringerovské kampaně ve Spolkové republice.

ZPRACOVAL P. KRUL

ŠKOLA BEZ PRAXE

V době, kdy v civilizovaném světě se stále více prosazují nejnovější vědecké metody ve výuce na středních a vysokých školách, v některých zastaralejších zemích, zvláště v Africe, se potýkají s problémy, jež se nám mohou zdát až směšnými. A přece je situace velmi vážná...

Bývalý učitel, tanzanijský prezident Julius Nyerere velmi intenzivně prosazuje modernizaci školství ve své zemi. Dnesní systém podle jeho mínění vyhovuje několika desítkám privilegiovaných lidí, opovrhujících fyzickou prací a toužících po sladkém životě. Právě takoví absolventi škol brání rozvoji Afriky. Často zaujmají vysoké funkce ve vládě, ale neznají problémy venkovského obyvatelstva.

Trpka slova presidenta Nyerera jsou žel, opodstatněná. Nepodařilo se mu prosadit návrh na přestavbu školství, plány o výstavbě socialismu v Tanzanii zů-

stanou ještě na dlouhou dobu jen nedostupným snem. Nyerereovy plány jsou velmi moudré: chce, aby všichni měli možnost studovat, aby mohli vědomostí uplatňovat při výstavbě země, zejména v rozvoji zemědělské výroby.

Jaký je stav v Tanzanii dnes? 87 procent dětí končí své vzdělání již v základní škole, i když právě tato škola by měla být jen přípravou k dalšímu studiu. Školy v zemi jsou zcela odtrženy od praxe a od života vůbec. Přestože většina rodičů absolventů vysokých škol patří k venkovské chudině, absolventi problémy chudiny vůbec neznají. Naopak — ve škole se naučí svými rodiči opovrhovat, neboť se od svých učitelů dovidají, že jsou staromódní a negramotní.

Během celého studia posluchači nechodí na žádné praxe. Nyerere hovoří o dobrých evropských zkušenostech a je názoru, že bez praxe je škola naprosto samoúčelná. Hlavně odborné školy zemědělského směru by se měly proměnit ve velké farmy, kde by si studenti ověřovali teoretické poznatky.

(eš)

POTIŽE BUDoucích KAPITÁNŮ

Fakulta hospodářských a společenských věd v Kolíně nad Rýnem se svými 7000 studenty není jen největší fakultou svého druhu v Evropě, ale vyniká i se řadou zvláštností proti jiným podobným učilištím. Těžištěm výuky je zde podniková ekonomika. Zatímco jinde ve Spolkové republice je poměr budoucích podnikových ekonomů ke studentům politické ekonomie 3:2, je poměr v Kolíně 5:2, což souvisí s tím, že v Kolíně studuje asi 40 procent všech budoucích podnikových ekonomů.

Fakulta má však pouze 22 obsazených kateder, což je polovina počtu kateder na filosofické fakultě, kde je přítomno 50 procent studentů méně. S odlivem studentů na jiné po-

dobné fakulty nelze zatím počítat, protože Kolín nabízí k volbě 32 předmětů a je v tomto ohledu bez konkurence. Největší zájem je o ekonomiku průmyslového podniku (30 procent všech uchazečů), finance (28 procent), nauku o podnikové daňové politice (24 procent), a sociální politiku (20 procent) a o statistiku (16 procent). Ostatní předměty jsou vyhledávány daleko méně.

Není divu, že kontakt mezi profesory a studenty není při tak velkém počtu studijních oborů uspokojivý — na šest profesorů politické ekonomie včetně katedry pro finance a dopravu připadá nyní asi 7000 posluchačů. V Kolíně je rovněž velký zájem o tzv. „repetitory“, jakési domácí učitele, kteří se studenty látkou opakuji zejména před zkouškami. Neméně potíže jsou s doktoranty (odpovídá našim kandidátům věd), jichž bylo v zimním semestru 1965-66 na kolínské fakultě hospodářských a společenských věd 746. Mnozí z nich pracují jako asistenti a pro vlastní vědeckou práci mají málo času.

Nejvíce studentů je ve vyšších semestrech, zejména mezi šestým a desátým. Důvodem pro tento jev je asi okolnost, že teprve vyšší semestry umožňují studium většiny specializovaných předmětů. K závěrečné zkoušce se většina studentů hlásí v 10. semestru, zdá se však, že mnozí mají sklon prodlovat si studium.

Průzkum studijních podmínek ukázal, že každý z 29 vedoucích kateder by měl teoreticky dvakrát do roka prostudovat více než 500 diplomních prací, což znamená, že by na profesora za semestr připadalo 140 diplomních prací, kromě toho ještě 100 až 200 závěrečných semestrálních prací. Většina profesorů je proto nucena předávat tyto práce svým asistentům a sami kontrolují pouze práce nejlepších a nejhorších. Avšak hodnocení disertací a žádostí o stipendia musejí profesori vyřizovat sami.

Značné potíže jsou i s posluchačnými. Kdyby všichni studenti navštěvovali přednášky, muselo by se počítat s účastí asi 1200 posluchačů na některých přednáškách. Cvičení a semináře se má však zúčastnit maximálně 40 lidí.

Jak tuto situaci chtějí řešit? Navrhuje se velkorysá výstavba fakulty. Zároveň by se měla uskutečnit studijní reforma, která by měla zkrátit základní studium, aby začátečníci získali lepší přehled. Ze zásadních důvodů politiky vzdělání v NSR nepřichází v úvahu ani numerus clausus. Navrhuje se však rozšířit obdobnou fakultu při universitě v Bonnu nebo zřídit ekonomickou fakultu při universitě v Düsseldorfu.

Podle zahraničních materiálů zpracoval Jan Osers

Jak získávat mládež

Na otázku redakce polského mládežnického časopisu Dookola świata jak pracovat s mládeží? odpověděl předseda Svazu polské socialistické mládeže Andrzej Zabiński.

Mládež je v Polsku rozhodujícím činitelem. 60 procent našich pracujících jsou lidé, kteří nedosáhli třicítiky. Kdykoliv náš tisk píše o mládeži, kritizujeme jevy a problémy, které existují jak u mladé, tak i u starší generace. Stačí, aby mladí lidé někde provedli výtržnost, a už se píše o „nerozumné generaci“, „bezideovosti, neuvědomělosti“, a pod. Tisk by neměl takovou událost pokládat za senzaci, ale za úkol, daný našemu výchovnému procesu. Příliš málo slyšíme hlasů o tom nejdůležitějším: jak zachytit, aby mladí přijali určité pojmy mravnosti, jaký dát směr nové výchově. Těch 3 200 000 mladých, kteří přicházejí jako nová krev do našich závodů, je velká přednost naší země. Jestliže jim dáme odborné vzdělání, jistě se stanou kvalitními občany.

Jedni tvrdí, že program našeho svazu je přepolitizovaný, jiní zase prohlašují, že je příliš zábavný. Jsem toho názoru, že nesmíme mít jednostranný program. Chceme, aby náš program vyhovoval našim mladým. V naší organizaci máme tři věkové skupiny: 16–18, 18–21, a potom už vlastně lidi dorostlé, které už nelze dobře nazývat mládeží. Pro každou skupinu musíme mít vlastní program. Při všech zábavných formách je nutné si uvědomit, že i zábava je výchovným prostředkem. Člověk socialismu umí nejen dobře pracovat, ale dovede si i vybrat z pokladů národní kultury to nejlepší. Samotným politickým školením se nedokáže nic. Člověk je třeba získávat při každé příležitosti. V každé chvíli musí cítit, že socialismus je systém, který mu slouží.

U dnešní mládeže má spoření neobvyklý význam. Stejným způsobem, jakým hospodaří mladý člověk se svými penězi, tak zachází v závodě se svěřeným materiálem. Při spoření začíná mít velký cíl, ke kterému se pomalu blíží. Proto podporujeme všechny druhy cílového spoření. Náš hlavní směr samozřejmě je spoření na byt, protože to je dnes největší problém. Byt je dnes synonymem pojmu štěstí mladých lidí. Bohužel je tato myšlenka příliš málo rozšířena mezi nejmłodšími. Snad proto, že toho praxe dosud nevyžadovala. Přáli bychom si, aby rodiče, škola, rodičovská sdružení, závody, začali používat k odměňování vkladní knížky, případně vklady samotné. Byt představuje trvalý pracovní poměr mladého člověka v závodě, zmenšení fluktuace.

Nevěřím, že by určité celosvětové módy a záliby měly zhoubný vliv. Podle mého mínění není dnešní člověk pouze výtvozem módy. Nepopírám, že móda je jedním prvkem přítomnosti, že mladý člověk musí mít citlivost, aby vyhověl požadavkům, které panují ve světě. Problém moderního člověka je daleko širší. Dnešní doba je plně vyjádřena v programu naší strany, socialismus je největší aktualitou, protože se zabývá nejpálčivějšími problémy života. Být moderním — to znamená především se řídit současnou ideologií socialismu, podle ní si vytvořit pohled na všechny události ve světě. Být moderní — znamená stále zvyšovat svou osobní kvalifikaci, nikdy neříkat „už všechno vím“, ale mít chuť přijmout všechno, co je nové, mít zájem zlepšit vše, co vidíme kolem sebe. A konečně být moderní — to znamená mít pozitivní životní program, program tvořivý, protože jenom takový přístup k životu může přinést mladému člověku štěstí.

ZPRACOVAL L. BROŽEK

NEŽÁDOUCÍ SMĚRY (Číslo o afrických studentech v USA)

V roce 1960 studovalo v USA 1500 afrických studentů, dnes, kdy mnoho afrických zemí získalo nezávislost a vzrostla potřeba vlastních kadrů, je počet studujících Afričanů v USA mnohem vyšší — asi 8000.

To je ovšem jen jedna stránka věci. Tuniský týdeník Jeune Afrique nedávno napsal, že směry studia africké mládeže v USA neodpovídají ekonomickým potřebám Afriky. Země černého kontinentu potřebují především lékaře, agronomy, techniky a in-

ženýry. V praxi je tomu přesně naopak: Afričané studují v USA hlavně humanistiku a sociologii (40 procent), přírodní vědy (31 procent) a jen 8 procent medicínu a 8 procent zemědělské obory.

Jen 16 procent studentů dostává stipendium od svých států. 38 procent stipendií platí USA, zbývajících 46 procent financují různé soukromé americké instituce nebo univerzity. Asi 14 procent z celkového počtu afrických studentů v USA studuje na vlastní náklady.

Každoročně zůstává ve Spojených státech 10 až 15 procent afrických studentů, kteří dokončili studia. Afričtí politické náborují, aby do USA jezdily zvláštní náborové skupiny, které by studentům nabízely konkrétní a výnosné funkce doma v Africe.

(eš)

VLCI & beránci

PROC VLCI A BERANCI

Vždycky, když jsem se setkal s dalším mladým vlkem, zajímalo mě, odkud se bere ta troufalost být neodehnatelný. Neboť taková je základní vlastnost: ne- jsou vždy úspěšní, tím méně ne- odolatelni; nejsou ani nezdávající se, tím méně krvelační. Imponují spíš jízvami než kořistmi a vlastně nic jim není dost — v nej- akém hlubším, zoufalejším smyslu: ne že by chtěli víc, spíš chtějí nejvíc, ne-li všechno. Naproti tomu mladí beránci nic nechťejí: nic z toho, co by takřka snadno mohli mít. Nechtějí všechno, chtějí něco jiného. Jsou jiní. Roz- hořčují nás obyčejně tou svou vybiřavostí, jež odmítá nejenom to, co se nám nelíbí, ale i to, co se nám líbí. Jsou věrní ně- čemu, co my jsme v sobě hrdi potlačili. Nepřijímají naši hru — a my najednou vidíme, že nám ji vlastní někdo vnučil. Jenomže vlci jsme tak trochu všichni — a dokonce jsme někdy beránci. A proto je nebudu popisovat. Ný- brž jim budu klást otázky.

student
4

Zdeněk Reimann se snad nejvíce proslavil aférou Da-de-de (Destrukce, demolice, devas- tace) v Literárních novinách před převodem do jiné sféry. V různých fázích tohoto taže- ní proti vandalismu jsem si myslel, že je pa- mátkář, pak právník — a v každém případě o mnoho starší a zkušenější než já. Zkuše- nější ano (platí na dítě a teď se bude znova ženit), starší je, ale jen o pár měsíců. Když jsem ho interviewoval, vrátil se právě z mě- sičního pobytu v Baku, psal několik repor- táží najednou, hledal místo (dvánácté razítko do občanky) — a velice miloval svou zakrá- tko budoucí ženu, u níž bydlí. — Narodil se 15. ledna 1942 v Praze, kde také krom tří let v Markvartěch na Liberecku pořád by- del. Má maturitu na jedenáctiletce.

Která všechna zaměstnání jsi dělal? To se musím podívat do občanky. Vyučil jsem se v kladenských hutích SONP, tavičem. Pak jsem si chtěl udělat gympl a jít na medicínu. Tak jsem začal dělat večerně gympl. Ale před me- dicínou, to byla zrovna taková vyhláška, jsem měl projít roční praxí v nemocnici, protože uchazeči s roční praxí měli přednost. Tak jsem se složitě dostával z SONP, až jsem nakonec ležel tři neděle u Myslivecká, na otevřeném oddělení, podotýkám. To jsem začal zrovna psát soudnicku do Zemědělských novin, z nich jenom jedna byla skutečná, a sice ta první. Teprve za tři roky mi přišli na to, že jsem si to vymýšlel. Ale to mi přišli jenom na tu poslední. V nemocnici jsem dělal lapi- ducha, rok, vozil jsem mrtvé a uřezával jsem jim část lebky, aby se mohlo k mozku. Sta- ral jsem se o staré babičky a vydělával jsem tam hrozně moc peněz za to, že jim člověk ukázal trochu srdce. Pak jsem udělal poho-

vory na medicínu, ovšem. napsal mi, že v dů- sledku velkého počtu uchazečů se mám hlá- sit až příští rok. Načež jsem narukoval na Myjavu k dělostřelcům. Ačkoliv jsem tam byl rok, tak jsem se tak dobře jako tam ne- měl nikde, protože jsem byl v péče. A tak jsem napsal mimo jiné články o tom, jak snadno lze získat na vojně Fučkův odznak. To byl první konflikt s mým velitelem — a další konflikty následovaly jeden za druhým, až to vyvrcholilo tak, že mě chtěli přeložit někam ke Košicím. Mírně se mi to nelíbilo — a šel jsem do civilu. Nosní dutiny pod roentgenem mám temnější než má být.

Zaměstnání které teď hledám, bude dváná- cté. Všechna zaměstnání, která jsem dělal, nejsou tak zajímavá jako roční brigáda v já- chymovských uranových dolech, kde jsem byl v roce šedesátém čtvrtém. V šedesátém čtv- rtém jsem také šel na filosofickou fakultu. Když jsem opět udělal pohovory, tak jsem si říkal, že nejsem typ člověka, který by mohl po skončení studia kantořit. Přihlásil jsem se tedy na FAMU, na publicistiku, kde jsem ne- uspěl a kde byly mé práce shledány slaoy- mi. V roce 1966 jsem dělal pohovory na DAMU, na režii. Tam jsem opět neuspěl. Zároveň jsem dělal pohovory na filmovou re- žii, kde jsem byl osmý, ale vzali jich pouze pět. Mezitím jsem psal, publikoval převážně v týdenících, taky jsem se mezitím oženil a rozvedl.

Do kterých novin jsi psal? Myslím, že to ne- ní chloubou pro ty noviny. Příslušní redaktori by se mohli urazit a už by mi nebrali mé elab- oráty. Zvlášť proto, že píš spíš kritické články, kde se vždycky snažím dojít ke kon- krétnímu viníku — a to v rámci nikoliv mar-

ZDENĚK REIMANN NA SNIMKU DAGMARY HOCHOVÉ

NEjde jen o tituly

(Dokončení ze str. 1)

ny nepostihnou studenty, zapsané na FTJF, studenti těchto ročníků dokončí studium na naší fakultě.

JAN MATZNER: Tuto záruku slyšelo a může potvrdit ještě několik studentů. Děkan fakulty s ní operoval i na soustředění vedení fakulty, fakultního výboru KSC a ČSM, které probíhalo koncem letošního dubna v Kostelci nad Č. Lesy. Věřili jsme, a proto jsme se případem dále nezabývali. Když jsme po prázdninách přišli na fakultu, bylo už pozdě...

PROF. SIMÁNE: Při jednáních jsem ujišťoval studenty, že se budu snažit, aby studenti, kteří delimitované obory studují, mohli dokončit studium na naší fakultě. Nebyla to záruka, jelikož v tomto případě nezáleželo na rozhodnutí děkana, ale na rozhodnutí vyšších orgánů.

JAN MATZNER, PAVEL EXNER: Dodatečná schůze, která se uskutečnila začátkem tohoto školního roku, a na níž mělo být studentům vše objasněno, probíhala asi tímto způsobem: studenti nesouhlasili s převodem, argumentovali tím, že nebyli předem o ničem informováni, kladli si požadavek, aby alespoň nynější ročníky mohli dostudovat pod bývalou fakultou, děkan MFF spolu se zástupcem ministerstva školství v různých variantách opakovali, že je nutné vše vidět v širších souvislostech. Pak už se nedalo mluvit, ani jakýmkoliv způsobem jednat.

PROF. SIMÁNE: Návrh na to, aby studenti dosavadních ročníků mohli dostudovat na naší fakultě, tzn. že by vyšli ještě s titulem inženýra, jsme podávali rektorovi ČVUT.

DOC. KAMARÁD, CSC: Ano, tento návrh jsem dostal k vyřízení. Bylo ovšem nutné respektovat nařízení ministerstva školství, kterým se převádějí studenti všech ročníků s okamžitou platností. Studenti měli možnost dokončit studium na Fakultě technické a jaderné fyziky pouze v tom případě, kdyby přešli na jiný obor. A to jim dohoda obou děkanů umožňovala.

PAVEL EXNER: Od lidí, kteří mají zájem o teoretickou nebo jadernou fyziku, a studují svůj zvolený obor již čtyři roky, se dá těžko očekávat, že v posledním ročníku uskuteční přestup na jiný obor. Nehledě na množství diferenciálních zkoušek, jejichž absolvování by bylo asi dosti problematické.

JAN MATZNER: Na koncepci studia se, ales-

poň v tomto roce, nebude nic měnit. Pak ovšem vznikne ta paradoxní situace, že se na pracovištích setkají lidé s naprosto stejným vzděláním, kteří se budou od sebe lišit pouze titulem. Tady nejde o titul jako takový, nejde o to, že by někomu kdovíjak záleželo na tom, aby na jeho dveřích byla vizitka bohatší o ta tři nešťastná písmena. Lidé s titulem budou mít vždycky daleko větší možnosti uplatnění ve všech průmyslových podnicích a daleko lepší pozici na vlastním pracovišti. Ale tenhle důvod, proč studentům o tituly tolik běží, nechce nikdo pochopit. A o té maličkosti, že nástupní platy jsou u absolventů matematicko-fyzikální fakulty o dvě stovky nižší, ani nemluve.

PROF. SIMÁNE: Nástupní platy se naprosto nemění, zůstávají v rozpětí 1200 až 1600 korun. Je pravda, že titul inženýra dává absolventům větší pravděpodobnost k nalezení místa v průmyslu. Na druhé straně však vede k tomu, že podniky požadují od našich absolventů konstruktérskou inženýrskou práci, pro kterou tyto nejsou určeni.

PROF. BRANDEJS: Reakce podniků k přijímání absolventů s tituly a bez titulů je dost těžko vysvětlitelná. Je to způsobeno tím, že v současné době průmysl fyziky nezáadá. Ale tento nezájem, resp. údajná nepotřeba, je pouze zdánlivá. Vedoucí podniků musí přijít na to, že využití fyziků sice nepřináší podniku okamžitý úspěch, ale projeví se o něco později. Lze to srovnat s dnes již mizějícím nezájmem o pracovníky zdánlivě neproduktivních oborů, jako je například sociologie nebo psychologie. Až bude tato disproporce odstraněna, nebude již záležet na titulech, ale na osobních kvalitách absolventa. Ostatně u nás není takový problém získat titul doktora přírodních věd.

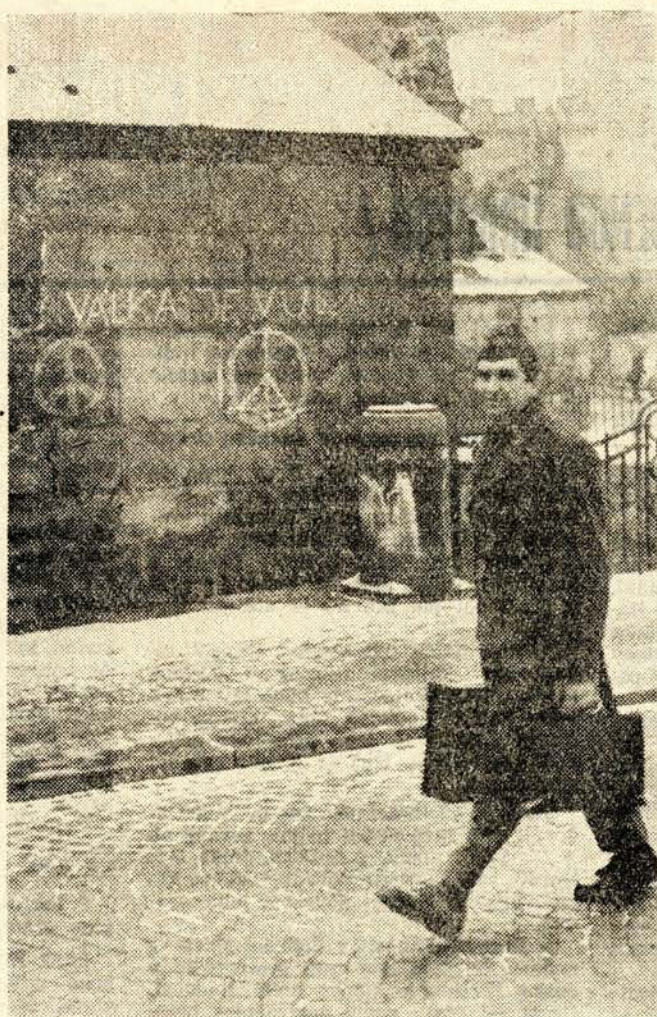
Myslím, že každá podobná změna jako byla tato obvykle částečně studenty poškodí. V daném případě šlo o studenty posledních ročníků, kteří zůstanou bez inženýrských titulů. Rozhodně to však nebude mít tak vážné společenské následky, jako když byly tituly odebrány např. medicím. To by studenti měli pochopit.

Obě fakulty budou nadále spolupracovat, ať už po stránce materiálního a technického zabezpečení, tak po stránce pedagogické a vědecké. A k tomu je nám pochopení studentů nutné, protože už je nejvyšší čas k tomu, aby byl konečně klid a abychom mohli začít.

ZDENĚK KARL

Poznámka redakce:

Ptáme se, proč nebyli studenti řádně a včas alespoň informováni o opatření, s kterým — jak se dalo předpokládat — nebudou souhlasit? Povinnosti každého, kdo rozhodnutí dělá a provádí, je zároveň zajistit, aby lidé, kterých se týká, byli o něm alespoň řádně informováni.

SNÍMEK ING. PAVEL ŠTAJER

označovat jaderného fyzika. Tuto nesrovnalost vzniklou v minulosti, bylo nutno napravit a zacházet tedy s těmito 45 studenty jaderné fyziky stejně, jako s ostatními 3000 studenty neučitelských přírodovědních směrů na našich fakultách.

Učební plány jaderné fyziky na FTJF (dnes MFF) neobsahují nic z inženýrských oborů a jsou dokonce méně „inženýrské“, než jiné obory fyziky, pěstované na MFF (například fyzika kovů, fyzika dielektrik, fyzika polovodičů aj.).

Nyní konkrétně k případu. Litují, že toto rozhodnutí zasáhlo rušivě do subjektivních představ studentů jaderné fyziky na FTJF. Vím, že jsou to studenti velmi dobří, že mají rádi svůj obor, a myslím, že by jim nemělo záležet na titulu inženýr, když ve skutečnosti žádnými inženýry nebudou. Ostatně není pochyby, že velká většina z nich dosáhne titulu RNDr. Tím získají nejlepší doporučení pro vykonávání té profese, kterou na vysoké škole studovali. Litují také, že celý problém s nimi nebyl včas projednán. Z otřesené diskuse je zřejmé, že o něm bylo rozhodnuto již dříve (konkrétně 2. 5. 1967 rozhodnutím ministra školství). Je ale zřejmé, že podléhá jí jistým nesprávným názorům, resp., že byli nepřesně informováni. Rád bych se ještě k některým detailům vyjádřil.

Možnost uplatnění jaderného fyzika v průmyslu je dosti omezená a každý rozumný zaměstnavatel přijímá člověka ne podle formálního titulu, ale podle skutečného profilu. V nástupních platách žádný rozdíl není. Není také správné tvrzení, že mohli studovat jadernou fyziku v Bratislavě nebo v Košicích, protože tento obor byl podle dřívější nomenklatury pěstován (a směrné číslo přidělováno) pouze na FTJF v Praze. Vůbec nerozumím, proč by mělo dojít k poklesu úrovně studia, jestliže jadernou a teoretickou fyziku přednášejí stále titíž profesori a docenti ve stále stejných laboratořích. Tvrzení, že se úroveň fakulty po převodu na ČVUT začala pronikavě zlepšovat, by mohlo být pro mne lichotivé, protože jsem byl v té době 4 roky děkanem fakulty. Zde však toto tvrzení nerozhoduje, neboť katedra jaderné a teoretické fyziky by byla zcela určitě stejná, i kdyby nikdy nebyly od MFF odtrženy.

Moderní studijní koncepce musí být realizována a také se realizuje nejen na fakultě technické a jaderné fyziky, ale na všech našich fakultách a zejména také na MFF. Jestliže ji k tomu návrat katedry jaderné a teoretické fyziky pomůže, tím lépe. Je fantastické tvrzení, že zpětným převodem úrovně studia postupem času utrpí. Soustředěním všech fyzikálních oborů na jednu fakultu může dojít pouze k zlepšení.

Jsem přesvědčen, že po přejití vichřice hněvu a rozladění, které vzniklo z nesprávných informací, zjistí naši mladí jaderní fyzikové, že je jim v rodině ostatních fyziků a matematiků zcela dobře a hrdě ponesou svůj osud být absolventem staroslavné Karlovy university.

S upřímným pozdravem

Prof. ing. dr.

LADISLAV HANKA, DrSc.,
vedoucí odboru
pro vysoké školy a vědu
ministerstva školství

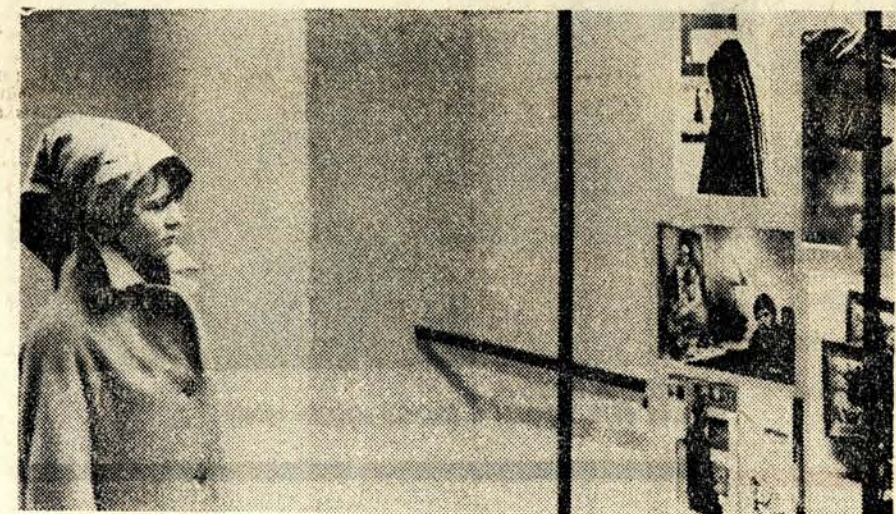
PO VICHŘICI HNĚVU

Rád vyhovuji Vašemu přání, abych zaujal stanovisko k otázce převodu studijního oboru jaderné fyziky z FTJF na MFF UK. K tomuto převodu došlo proto, aby se konečně po několika letech sporů a vzájemné nedůvěře vyjasnila dělba úkolů mezi oběma největšími pražskými vysokými školami na rozhraní fyziky a techniky. Katedra jaderné fyziky i celý obor vznikl kdysi v rámci university, její představitelé byli vždy dříve učitelé MFF. Jaderná fyzika tvoří základ a nerozlučné spojení s jinými fyzikálními obory a jakoukoliv fyzikální fakultu obecného zaměření si nelze bez jaderné fyziky představit. Karlova universita vždy ostře a oprávněně kritizovala skutečnost, že ji byla jaderná fyzika v roce 1959 při převodu FTJF na ČVUT odňata. Technickým aplikacím je základní jaderná fyzika velmi vzdálena, rozhodně více, než jiné fyzikální obory, které se pěstují na MFF. ČVUT se opírá ve výuce přírodních věd i nadále o celou řadu vyspělých kateder matematického a fyzikálního charakteru, které dostatečně zajišťují přírodovědec-

ký základ všech inženýrských oborů.

Obor jaderné fyziky byl na FTJF vlastně tím nejuniwersitnějším oborem. Protože nový zákon o vysokých školách dělí školy na univerzitní a technické, patří jaderná fyzika jako studijní obor bezesporu na universitu. ČVUT musí rozvíjet obory jaderné inženýrství v různých zaměřeních a dát studentům těchto oborů potřebnou přípravu v jaderné fyzice obdobně, jako je tomu v jiných technických oborech.

Zákon č. 19 upravil i označování absolventů. Titul inženýr vyhradil absolventům vysokých škol technického směru, které vychovávají absolventy k technickým úkolům, absolventy přírodovědeckých univerzitních směrů ponechává bez absolventského označení, avšak dává jim možnost získat po vykonání rigorózní zkoušky titul doktor přírodovědy, RNDr., což inženýrům umožněno není. K tomuto řešení se dospělo po dlouhých a živých diskusích. Odpovídá našim dřívějším tradicím a vyhovuje i v mezinárodním srovnání. Přitom nikdy se neobjevil požadavek, aby absolventi přírodovědních oborů, například fyzikové, byli označováni jako inženýři. Proto by také nebylo správné takto

VYSTAVA FOTO STUDENT 1967 BYLA V TĚCHTO DNECH INSTALOVANA V PLZNI
FOTO: JIRI BERGER

xistického, ale praktického pojetí socialistické kritiky nebývá vždycky shledáváno správným.

Jsi za něco už vinen i ty sám? Vinen jsem. Je jsem nenašel nepochybně dostatek odvahy napsat to, co jsem zjistil, když jsem šel po některých záležitostech. Viz například paukrácký dům, který spadl a zabil několik lidí. Nedá se vlastně říci, že jsem nenašel dostatek odvahy to publikovat, spíš že jsem nenašel dost sil v boji s tou obrovskou korytářskou mašinérií lidí na odpovědných místech. Jaké máš kritéria pro to, abys usoudil, že je někdo něčím vinen? Téměř vždycky, když jsem se nakonec k viníkovi dostal, zjistil jsem, že on svou vinu a její důsledky velmi dobře zná: Ovšem taky je si vědom svých mocných přátel a nepostizitelnosti vlastního činu, mnohdy trestného.

Co umíš, co znáš, čemu rozumíš? Myslím, že jsem se především naučil rozumět aspoň trochu sám sobě, což je výchozí postavení pro to, aby člověk mohl porozumět druhým. Co umím? Myslím, že ještě neumím nic. A že do posledního dne svého života se člověk musí sakramentsky učit. Kvůli čemu, kvůli komu? Aby obstál. I když blbě, je čím dál tím víc, přesto chytřejších lidí také přibývá. Aby obstál nebo vyhrál? Aby obstál. Když už by se fělo aby vyhrál, tak by bylo nutno definovat, proč má vyhrát a co má vyhrát. Podle mého názoru život není boj o vítězství, ale jakýsi tvůrčí proces. A činy, které člověk v životě udělá, snad v jistých rovinách mohou být vítězstvím, ale především jsou přínosem k tomu všemu, co už lidé na světě udělali. Povinnosti každého člověka je přispívat, jinak totiž nemá právo na život.

Věříš v něco? Myslím, že věřím, a sice v myšlenku. Nejdřív v myšlenku a teprve potom v člověka. To ti nevadí, že myšlenku vymyslel člověk? Ne. Protože tu myšlenku může vymyslet tisíc lidí, ale ta myšlenka je jenom jedna. A neumírá myšlenka, ale umírají

/SITUACE/

lidé. Čeho se štítíš? Blbých lidí, ať je intelektuál nebo uklízečka. A co chytré svině? Těch se neštítím. Protože kdyby se jich člověk štít, nemohl by s nimi bojovat.

Co máš a co nemáš? Mám mnoho a nemám nic. Čeho bys chtěl mít víc? Myslím, že v první řadě vědění. K čemu by ti bylo dobré? Mám chuť se vytáčet a říci k poznávání. Nebo k životu, což je taky kulaté řečeno... K tomu, abych smysl svého života mohl měřit vlastními kritérii. Protože vlastní kritéria mají být vždycky nejvyšší a nejnáročnější.

Čeho si na sobě vázíš? Že nejsem chytrá svině. Je ti něco na sobě protivného? Že se občas nechám strhnout lidskou bolestí. To znamená, že i když nechci, přesto jsem sám někdy hrozně malý. Jsi vůči něčemu pokorný? Vůči géniovi. A někdy vůči politice. Jakou jsi v životě udělal největší chybu? O tom jsem nikdy nepřemýšlel. Protože ať jsem udělal kdykoliv cokoliv, tak aspoň z poloviny to kladným bylo. Jako všechno na světě. Znamená to, že úplnou chybu udělat nikdy nelze?

Ano, nelze, ve svém vlastním já. Tam člověk nikdy nemůže udělat takovou chybu jako může udělat třeba vojevůdce v boji. Ukřivdils někdy někomu hodně? Ukřivdil. A neměl jsem možnost to napravit. A tobě někdo ukřivdil? Když ti řeknu, že ne, protože člověk si může za všechno sám, tak to asi bude v rozporu s předchozí odpovědí. Jenomže rozpory v životě člověka bývají.

Kolik lidí máš rád? Rád mám snad všechny lidi. Ale mluju jenom dva. Máš hodně nepřátel? Nevím, jestli hodně, ale rozhodně to-

lik, že musím občas nad tímto problémem přemýšlet.

Chtěl bys, aby z nich někdy byli tví přátelé? Nechtěl. Chtěl bys je nějak změnit? To ano. Jak? K lepšímu. Ale možná, že bych je ani nechtěl změnit, jako spíš pochopit. Co myslíš, že tě oprávnjuje k tomu, abys proti nim bojoval? Asi to, že jsem se narodil — i když se nemám za mesiáše. A když bojuju proti nim, tak to není boj proti nim, ale boj proti nespravedlnosti. Což je podle mého největší břemeno lidské společnosti. Nespravedlnost je pro tebe něco víc než nespravedliví lidé? Ano. Symbol nespravedlnosti vidím v policejním opušku. Myslíš, že bys dovedl lidem vládnout?

Jeden člověk nikdy nemůže dobře vládnout, protože jeden člověk nikdy není dost silný a dost kvalitní. Jsi pro demokracii? Vždycky. Jsem pro uznání individuality člověka. A ta se už realizovat vždycky jenom demokracií.

Kolik bys chtěl mít dětí? Ačkoli se říká, že mít dítě je dneska přepych, přesto bych chtěl mít dvě. Chtěl bys je vychovávat tak, jak tě vychovávali vaši? To je složitá věc, já jsem otce nepoznal, protože zemřel velice záhy. Chtěl bych je ale vychovávat demokraticky. Chtěl bys je něčeho, co jsi v životě poznal, ušetřit? Nechtěl. Poznal jsem moc špatného, moc dobrého, ale nechtěl bych je vyvarovat před ničím. Jinak by jejich život nebyl plný.

Mluvil jsi hodně o vzdělání. Co pro tebe teď děláš? Učím se. Čemu? Momentálně se zabývám historií. Kolik tomu věnuješ času? Rozhodně víc než zábavě. Mám totiž v sobě je-

den rozpor: nikdy nevím, jestli ti víc přinesou skripta než třeba určitá forma zábavy. Protože já si o sobě myslím, že jsem člověk hrozně nezábavný, a proto se nikdy do nějaké bavíci se společnosti nehnu, abych je snad nenudil. Ale nejsem si jist, je-li tento můj postoj správný. Je to v souvislosti s tím, že já o sobě neustále pochybuji. O čem v sobě pochybuješ? Ne o tom, je-li to, co dělám správné — protože jsem o tom přesvědčen. Pochybují o tom, dělám-li dost.

Na co je ti líto času? Na bezduché tlachání. Na co je ti líto peněz? Já rád jím — a přitom je mi líto peněz na jídlo. Protože už druhý den nemá člověk nic z toho, co jedl den předtím. Chceš vždycky něco z toho, co jsi dělal předtím? To, co chci z toho mít, většinou mám. Protože je v silách člověka vzít si z věci díl, který mu buď náleží nebo který potřebuje.

Jak vysoký příjem by ti dokonale vyhovoval? Tak vysoký, abych například ten rám na zdi nemusel mít už druhý rok prázdný. Ačkoli i když budu mít peníze, tak ho možná stejně nechám prázdný. Tak kolik, řekni si. Ty chceš cifru? Tak tři. Chtěl bys, aby žena, již si hodláš vzít, byla zaměstnaná? Já tu ženu, kterou miluji, pokládám za natolik rovnocennou, aby se rozhodla sama.

Znáš někoho, kdo ti je příkladem? Mně je každý mistr ve svém oboru příkladem. Závídíš někomu něco? Myslím, že většinou si každý zaslouží to, co má. Možná, že bibým závidím jejich chytrost. Čekáš na nějaký zážrak? Ne, v zážraky nevěřím, spíš v práci.

A pak dodal sám od sebe: Když já pořád nevím, kdo mě odsoudil k tomu, že jsem samouk — jestli já, nebo společnost.

SE ZDENKEM REIMANNEM ROZMLOUVAL

Bohuslav
Blažek

to vše obstará čas

/ ROZHOVOR S PANÍ ZENOU HOROVOU /

Hovořil Vladimír Smetáček

Paní Horová, jak vznikl tento archiv, o kterém se tak málo ví?

Paní Horová odpovídá vždy trochu úsečně, přesně, je to na svůj věk obdivuhodně svěží a přemýšlivá žena. O svém muži se snaží mluvit jakoby neosobně, ale práce, kterou věnovala jeho památce, a občasné slovo, které ji uklouzne, svědčí proti prvnímu dojmu...

Počátky tohoto archivu jsou už hodně starého data. Tehdy jsme ještě spolu chodili v Roudnici. Muž byl bez zaměstnání, já pracovala v tiskárně. Nosila jsem Horovi ruční krásný papír a on mi k svátku nebo narozeninám dával básničky, někdy i celou knížku veršů, kterou na tom papíře napsal.

Schovávala jsem si je. Později, když se přestěhoval do Prahy, psával mi nejméně třikrát týdně dopisy a posílal básně. Když jsme se vzali, přestěhovali jsme se do Prahy. Schovávala jsem všechno, co napsal do novin, i všechny zprávy o něm. Muž pak často toho archivu používal, když si připravoval přednášky. Místa bylo málo, balíků s výstižky přibývalo, poslali jsme si je na venkov, ale mnoho jich po mužově smrti chybělo.

Chodila jsem pak dlouho do univerzitní knihovny, vyhledávala vše, co se týkalo Josefa Hory, opisovala a dávala fotografovat. Kupovala jsem v antikvariátech knížky, které Hora rozdával, i rukopisy a jeho dopisy.

Dnes je tu shromážděno a rozříděno skoro všechno, co se týká života a tvorby mého muže. Archiv v prosinci převzal Památník národního písemnictví.

Paní Horová, jak se dostal Váš muž do Prahy a do Práva Lidu?

Josef Hora byl právním zástupcem Práva lidu, otiskovali mu recenze, verše, články, ale osobně ho neznali. Kulturní rubriku vedl F. V. Krejčí, který v roce 1919 měl jet do Ruska. Napsal Horovi, že by mohl dělat v Právu lidu jeho zástupce.

Na Ríp přijela společnost spisovatelů a malířů s Marií Majerovou, která pozvala písemně Josefa Hory, aby přijel za nimi. Tam se domluvili o jeho nástupu do Práva lidu. V Praze byl muž rok sám, neměl byt a v životních záležitostech byl nepraktický. Pomohli mu z Práva Lidu. Soudruh Stochl byl starostou v Košířích, kde dostavěli právě několik domů a v jednom z nich nám přidělili byt v pátém patře. Mužovi se tam líbilo, měl rád přírodu, z okna svého pokojíku měl výhledku na stráně a do zahrady.

Po dvaceti letech, když byl těžce nemocen a těžce zdolával schody, našli jsme si byt s výhledem na Kinského zahradu, který nám měsíc před stěhováním obsadila německá rodina. V nouzi pomohl ředitel Šalda z Melantrichu, a přidělil nám nynější byt v Jindřišské ulici, v domě závodu.

Muž byl rád, že má blízko do redakce a že v domě je výtah — jinak byl sklíčen pohledem z okna, viděl jen omšelé domy a malý kousek nebe.

Jak přešel Váš muž do Českého slova?

Když v roce 1929 byl Hora spolu se šesti spisovateli vyloučen ze strany, odešel z Rudého práva a měl v úmyslu pracovat v některém nakladatelství. Nic se mu nenabídl. Žádal u firmy Borový o stabilní měsíční plat, za který by psal a překládal jen pro ně — ale ani tam neuspěl.

Ředitel Šalda mu dlouho nabízel, redaktorství kulturní rubriky v Českém slově, ujišťoval Hory, že bude mít úplně volnou ruku, nebudou žádat, aby se politicky angažoval, jeho příspěvky budou kontrolovat. Muž se dlouho nemohl rozhodnout.

Rádil se s Olbrachtem, ten mu doporučoval, aby zaměstnání přijal, rovněž od F. X. Šaldy máme v archivu dopis, kde Horovi radí, aby vstoupil do redakce socialistického listu a povznese jeho úroveň.

O Horově činnosti v Českém slově je známo, že celá léta psal sympaticky o ruské literatuře, kterou stále sledoval. Ozval se často proti tendenčním článkům, které ruskou kulturu snižovaly [prof. Slavík aj.].

Po odchodu z komunistické strany nebyl již organizován v žádné jiné straně.

Jak to bylo s Josefem Horou za okupace?

Za okupace se stali šéfy v Českém slově Lažnovský a Vajtauer, oba počítali s tím, že Hory získají za spolupracovníka. Vajtauerovi to přímo odmítl, Lažnovskému řekl, že je nemocen. Pomocí ředitele Šaldy byl dán do invalidního důchodu. Němci nevěřili zpočátku, že je Josef Hora vážně nemocen. Stále se na něho ptali a pětkrát přišli do bytu, aby se přesvědčili o jeho stavu.

Pomohla nám směšná příhoda. Jednou v létě jsem hledala něco ve skříni, kde byly uloženy zimní věci. Muž stál za mnou a zablýhl tam svou zimní rukavicí s beráncí vložkou. Měl jen jednu, druhou ztratil v Rusku. Rukavici si navlékl na ruku, vzal si hůl a procházel se po chodbě. V tom zazvonil zvonek u dveří, přišel Šalda s nějakým gruppenführerem, který si přišel zkontrolovat, co Josef Hora dělá. V Arijském boji se totiž často upozorňovalo na to, proč Josef Hora nepíše pro novou dobu. Hora byl v županu, seděl sklesle, na ruce měl zimní rukavici, a držel hůl. Na dotaz Němce, jestli je mu zima, jsem přisvědčila, Šalda si ukázal významně na čelo. Zvedli se a odešli. Zájem Němců ochabí, ale ještě tu byli naši dobrodinci. O Hory se začal zajímat Emanuel Moravec. Oznámil mu, že jest mu udělena čestná penze — muž obratem rekamando nabízenou po-

ctu odmítl. Pak přišel dar ministerstva, celou sumu jsme rozdali, poslali poštou rodinám postiženým okupací.

Josef Hora byl fyzicky sklíčen nemocí, duševně byl ale stále schopný. Napsal v době čtyřleté těžké choroby tři sbírky veršů, které vyšly po jeho smrti.

Psal také verše do ilegálních časopisů, které tajně odnášela paní Halasová. Několik básní se dostalo do zahraničí; byly vydány ve sbornících v Anglii a v Americe [Křik koruny české aj.].

Po dobu okupace byl Hora na indexu, později nesmělo být v novinách ani jeho jméno, knihy mu samozřejmě nevydávali. Až koncem války vytisklo nakladatelství Borový jeho Máchovské variace, s kresbami Cyrila Boudy, ale Němci celý náklad zabavili. V ilustracích viděli židovské a zednářské symboly. Knihy měly být zničeny, ale podařilo se náklad ukrýt.

V době nemoci se obětavě a nezištně starali o Josefa Hory lékaři prof. Klíka, prof. Henner, dr. Krippel a jiní.

A jak se k němu chovali v této době jeho přátelé?

Josef Hora měl mnoho přátel hlavně mezi mladými básníky. Otiskoval jim verše, přimlouval se někdy i u nakladatelů, psal o nově vyšlých knížkách.

Nejbližší mu byli: Halas, Seifert, Hrubín, Holan, Závada, Nechvátal, Branislav, A. M. Piša, Olbracht, Karel Nový a Horův učitel F. X. Šalda. V době jeho dlouhé nemoci a odloučenosti za okupace navštěvovali Hory často stále věrný Ladislav Stehlík, Josef Palivec a O. Berkopec.

Josef Hora je znám také jako překladatel. Které básníky měl nejraději?

Překládal hlavně z ruštiny, blízkým mu byl Pasternak, Puškin, Lermontov, přeložil také Jesenina, Tolstého, Gorkého aj. Přeložil verše z jugoslávské a německé poezie. V archivu máme dva vzácné dopisy Borise Pasternaka, který, jinak rezervovaný, srdečně děkuje Horovi za výstižný překlad svých veršů. Píše, že má pocit, že v Horově překladu zní jeho verše jako původní.

Po smrti Vašeho muže vyšlo mnoho vzpomínek lidí, kteří ho znali. Měla jste někdy pocit, že mu ubližují?

Horovi přátelé, kteří s ním byli dlouhá léta v stálém styku, píší o něm srdečně a uznale. Občas se ozve „pamětník“, který zkresluje skutečnost a upraví vzpomínku tak, aby zveličil svůj význam v Horově životě. Ale Josefu Horovi hlavně ublížilo nespravedlivé znehodnocení jeho tvorby a dlouholeté umlčování a prezírávání jeho básnického významu.

Vzpomínám na slova F. X. Šaldy: To všechno obstará čas.

Věřím tomu pevně, třeba se toho už nedočkám.

Pokoj, ve kterém žil a zemřel básník Josef Hora, působí při první návštěvě trochu nezvykle. Je útulný, je cítit, že zde žijí lidé, a současně působí dojmem velkého archivu. Na stole u okna, které vede do šedí městských činnáků, stojí básnickova busta, vedle ní květiny a ve skříních podél stěn dlouhé řady pořadačů, které se snad nehodí k básníkovi, ale které uchovávají v přehledném pořádku všechny jeho rukopisy a dokumenty o něm. Paní Horová věnovala tomuto archivu mnoho let svého života a jistě značnou část svých nepřítisí bohatých finančních prostředků.

JOSEF HORA V ROCE 1916

PANÍ ZDENA HOROVÁ
SNIMKY PETR HODAN a ARCHIV JOSEFA HORY

NEPUBLIKOVANÉ VERŠE Z POZOSTALOSTI JOSEFA HORY

běda!

Byl kdysi filosof, teď poslancem se stane.
Buď jeho vědět milostiv, ó Pane!
Zpěstřiti chtěl svou teorii šedou
agitací a politickou vědou
a už ho vedou, Pane, už ho vedou!

Hrou světel stonavých stín soumraku se stele.
Jsou dva jen tábory: přátelé, nepřátelé.

Ti první putují, hledají to, co není.
Ti druhí tesáky nad talířem svým cení.

Pojď, strhneme svůj stan a půjdem do tmy, v prázdno.
Kdo chce, ať s námi jde v níc, ke kořenům, na dno.

jarní noc

Nech okno otevřené. — Chci vidět dráhu hvězd.
Chci slyšet úpět větry na křižovatkách cest.
Chci žít tajemný oheň, jenž v temnu zahárá,
když času kruh se vrací ze zimy do jara —

Nech okno otevřené do zítřejšího dne.
Chci zřítí údiv duše nad novou barvou snu.
Chci vlítí závrať nebes v studánku očí svých,
v noc volající lásku a přitažlivý hřích...

Nech okno otevřené. Do hvězda zasněný
budu mít duši plnou větrné ozvěny
nesvětskou hudební krásy mi vody budou hrát
a raněn ji již nikdy tě nebudu mít rád.

čas padá jako sníh

A vítr zavívá
šlépěje v běli,
doznívání not,
kytice slov,
jež voněly tak temně,
tesk cizích měst,
obrazy v moři snů.

Jen moře hučí mi
u zablácených nohou,
čas padá jako sníh
a noc jej vypijí
dlouhými doušky,
s překocnou hlavou,
o zuby drkotá
ji dále sklenice.

Čas padá jako sníh,
jak kapky deště
po okenním skle,
jak plátky magnólii.

faust

Faust, sešedivělý jak stín
trouchnivější vrby,
hrbaté čelo má, na zádech hrb
představ si to jen, — dva hrbví!

Mysletí stále a myslet zas,
jak nezošklivět se sám sobě!
Jak nehmatat v slepých smyslech
svých tmách
po provazu a skobě!

Tvůj zkum a um, vítr na větru,
kytara zpívá, houpá srdce ženy.
Stůj, starče, stůj! Hruža ze smrti
nese ti pozdrav od Heleny.

Nevím už, kdy jaký vítr vál,
Nevím už, kde jsem tě potkala.
Kdybys byl prociťl, znamení dal —
a byla bych tě milovala...

Jeden polibek, jeden hrb pryč
po druhém rovně už bys byl ležel.
Úprkem těl bílou postelí
k bílému poznání bys byl běžel...

Ach ne, ach ne, Čas nečeká
a letí přes myšlenek přívál.
V hodině smrti své hrůzy Faust
nedopěh, světa se nedolíbal.

student
6

Dokončení pozvánky do divadla ze strany 1.

nální divadlo v Brně) a teď, na konci 60. let, se ke své „studentské lásce“ opět vracím v Divadle bratří Mrštíků. Bude to tedy první uvedení této slavné hry, která kdysi vzrušila Evropu, po osvobození. Divadelníci jako by se báli tohoto už 80 let starého díla, či snad nevěří už v jeho aktuálnost. Domnívám se, že nejen vynikající divadelní kvality této hry, její efektní a vypjatá skladba, její poezie a humor, tragika, její v sílu a ve vývoji života věřící filosofie, ale bohužel i stále platná kritika citové, etické, sexuální a filosofické výchovy mládeže — že to vše je stále vynikající materiál k tomu, aby divadlo připravilo mladému i dospělému divákovi našich dní strhující zážitek. Tato moje víra v sílu kdysi tak revoluční hry souvisí už pochopitelně s mým celým inscenačním záměrem.

Ponecháváte text v původní podobě?

MILAN PÁSEK: Hru budeme hrát v plném rozsahu, pochopitelně až na některé zkrácení předlouhých monologických pasáží. Objednali jsme si nový překlad hry od Petra Kopty, překlad, který musel být ovšem vzhledem k inscenačním záměrům dále upraven. Ten inscenační záměr by bylo možno nazvat jedním slovem: konfrontace. Konfrontace Wedekindova vidění problému prociťání lidského jara s obdobnými problémy současnosti. Hraje tedy tuto tragédii mládeže konce minulého století nikoli na běžné koncipované a iluzivní jevišti, ale v scénickém hracím prostoru mezi velkými fotografiemi našich současných mladých lidí. Pro tento účel bude nejen jeviště, ale celé divadlo, hlediště, foyer i divadelní buffet, proměněno ve výstavní síně, v nichž bude mladý brněnský fotograf Karol Halánek vystavovat 42 fotografií současných mladých lidí. (t)

DIVADLO
BRATŘI
MRŠTIKŮ
ČTENÁŘUM
STUDENTA

POUKÁZKA

vyměňte v pokladně Divadla bratří
Mrštíků za vstupenku po 2 Kčs na ge-
nerálku Wedekindovy hry Prociťnutí jara
19. ledna 1968 v 10.30 hod.

Mládežnické vysílání Československého rozhlasu vyhovělo naší žádosti a zapůjčilo nám záznam besedy o strahovských událostech. Otiskujeme besedu v té podobě, v jaké byla vysílána. Všechny úpravy jsou pouze stylistického rázu. Jak nám sdělili zástupci KRASu, beseda neobsáhla z časových důvodů řadu podstatných otázek, jež se týkají vlastního průběhu demonstrace a závěrů setkání.

Celou besedu vedl Vlado Prikazský a hovořili v ní zástupci KRAS: Josef Lát a Antonín Bouchal, ing. Vilém Múčka (poslanec ONV Praha 6 za Strahov), ing. Miroslav Škorpík, Marie Vejsová a Vladimír Vortel a členové představenstva VOV ČSM Pavel Kulháněk a Zdeněk Zboril (předseda FV ČSM na filosofické fakultě).

Ve zprávě vládní komise se říká: „Již delší dobu docházelo na Strahově velmi často k dílčím poruchám v elektrorozvodné síti. Dne 31. října asi ve 20.30 hod. byla přerušena dodávka elektrické energie... celém vysokoškolském městě. Studenti na to reagovali tím, že vyšli z kolejí a provolávali, že chtějí světlo, aby mohli studovat, shlukovali se, obešli budovy a poté se vydali k Malostranskému náměstí. Na konci Nerudovy ulice byl průvod v počtu několika set osob zastaven orgány Veřejné bezpečnosti.“ Je třeba říci, že k poruchám nebo závadám v dodávce elektrické energie docházelo na Strahově už dříve než jeden a půl roku. Nejen k dílčím výpadkům, to znamená nesvícení některých bloků, ale i k opakovanému zhasínání celého areálu. Během října třeba nesvítily celé areály — celý! — jedenáctkrát mimo velmi časté a každodenní výpadky některých bloků. To je nutné říci proto, aby nevznikl dojem, že příčiny — nebo bezprostřední příčiny — které vedly studenty k demonstraci, byly nějak malicherné, že se tu skutečně jednalo o poruchy velmi časté a opakované. Ty vedly přímo ke spontánní manifestaci.

Mohli bychom využít záběru, který máte na magnetofonu. Z kterého je to dne?

V červnu 1966 došlo také k jednomu celkovému výpadku v areálu. Tehdy bylo teplo, a tak studenti na to reagovali tím, že vyšli na plochu areálu a tam se snažili nějak bavit, dokud se světlo nerozsvítí. Z této situace máme právě jeden, asi tak pět až desetiminutový záznam na magnetofonovém pásku. Pustíme si jenom kousek.

Právě v červnu došlo k tomu, že se shromáždil větší zástup. Neříkám vždycky, ale několikrát, hrálo se na kytaru, zpívalo se a pokojně čekalo, relativně pokojně, až se areál znovu rozsvítí, aby se všichni mohli věnovat studiu.

— Vedli jste, jako kolejni rada, co se může stát, když znovu vypadne proud?

— No, co se může stát? Studenti mohou vyjít znovu ven na plochu, jako vycházeli předtím, no a budou si tam krátit dlouhou chvíli. Třeba zase zpěvem. A když je zima, tak spíš zůstanou uvnitř. Během října se studenti neshromáždili venku, protože bylo nepřítulné počasí, takže výřiky nevole se ozývaly z kolejí. Když se zhaslo, odcházeli do kina nebo do hospody, protože tam se skutečně nedalo nic dělat. Všichni byli pochopitelně vybaveni svíčkami. To byla životní nutnost, protože kdo chtěl zůstat na koleji, musel si něčím svítit.

— S tím nevládným počasím a výpadkem elektrického proudu se objevil problém topení.

— Dva roky to na Strahově nebylo v pořádku, situace se zhoršovala, a je třeba zdůraznit, že lidi byli podrobně informováni po dobu jednoho a půl roku o tom, co se děje. To znamená, že kolejni rada se ptala Správy účelových zařízení: Co děláte, jakým způsobem se snažíte ten stav zlepšit. Byli jsme informováni o všech jednáních a našim prostřednictvím studenti. Tak se všichni ubytovaní dozvěděli, že Armabeton má postupně deset termínů, s kterými se sehlásí, potom je neplní, četli si na nástěnkách, že něco má být hotové v lednu, něco v únoru, v květnu arbitrážní řízení, další termín 15. října. Lidi nastoupili do kolejí 1. října a první večer v areálu tma. A zima, samozřejmě. Zase se jednalo, zase se čekalo, co bude. Do 15. října se nedalo nic dělat, protože 15. října po půlnoci koupil termín Armabetonu. Situace byla horší a horší, a nevěděli jsme, co dělat. Domnívali jsme se, že píšeme-li v lednu dopis formou SOS: Situace je havarijní, udělejte něco — dostaneme dopis: Situace se zlepšuje, budete informováni. V červnu docházelo k výpadkům ve zkouškách. Studenti, kteří samozřejmě v říj-

nu nastoupili, už měli jedno-ruční zkušenosti. Celý říjen se situace nezlepšila, ale ještě zhoršila.

— Takže dá se říci: Všichni studenti, kteří bydleli na Strahově, věděli o tom, co se podniká?

— Dá se říci, že byli naprosto přesně informováni o tom, jaké kroky podniká kolejni rada a co vlastně získala, jaký materiál.

— Takže ta informace pravděpodobně zapříčinila i to, že lidé, kteří vyšli ven, a potom se vypravili na demonstraci, chtěli dát najevo, že to je bezvýznamné, že to nemá...

— Já se domnívám, že si mysleli toto: Nás nejvyšší volený orgán se snaží velkou dobou něco dělat, ale žádný výsledek. Proto si řekli: Musíme upozornit asi větší množství lidí, tedy Prahu, že se na Strahově děje něco, co není v pořádku, a že moc berou do svých rukou, když kolejni rada není schopna něco takového zajistit.

AMOS II — MISTRYNĚ EVROPY ANNA CHEMIKOVÁ. O SETKÁNÍ SE VŠEMI OSTATNÍMI AMOSY SE DOZVÍTE V PRÍSTÍM ČÍSLE.

My jsme devatenáctého napsali dopis. Byly tam dvě důležité věci, které se netýkaly jenom technického stavu, ale i politických následků. My jsme výslovně psali, že se obracíme na všechny instituce se zoufalou prosbou o to, aby se něco udělalo. Jinak může dojít k nepředloženým, spontánním akcím, za které bychom nemohli nést zodpovědnost. Když kolejni rada studentům předkládá termín, má být dodržen. Jinak její prestiž nutně klesá.

— Chtěl bych k tomu říci, že zpráva vládní komise, která vyšla v novinách, nebyla nej přesnější, protože se za ni skrývá spousta dokumentů a materiálů. Toto je prohlášení, které bylo vypracováno na základě jistých závěrů, jež jsou jisté obsáhlejší. Ale ještě něco bych chtěl říci: KRAS se samozřejmě několikrát obracel na vysokoškolský obvodní výbor ČSM v Praze a snažil se využít tohoto svazáckého orgánu k tomu, aby pomáhal odstranit některé základy. Mimo chodem těch kroků, které podnikl KRAS, bylo několik desítek.

Ne Kras, ale kompetentní orgány včetně Suzu.

Ano, to znamená Správa účelových zařízení. Ti, kteří se mají starat po hospodářské stránce a mají hospodářskou odpovědnost.

I když Kras se v tom také angažoval. Ale nedá se říci, že by několik desítek kroků bylo podniknuto pouze Krasem. Se strany Krasu to bylo — nevím přesně — celkem asi osm dopisů.

Jistě že existoval jiný, vhodnější či normálnější způsob, jak dosáhnout naprawy, než byla demonstrace. Samozřejmě za předpokladu, že tento normální způsob by byl účinný. V případě, že nebudete účinný, pak těžko mluvit o jeho vhodnosti. Proto, že ve všech institucích to zřejmě nefungovalo

tak, jak by mělo, to znamená, aby na základě dopisů a intervence došlo k napravě. Objevuje se tu otázka srovnání účinnosti demonstrace a srovnání jiných normálních způsobů. Co se týče vhodnosti, myslím, že si všichni jasně uvědomujeme, že to skutečně jak si nevhodnější formu není, poněvadž demonstraci lze zneužít, lze ji vykládat jiným způsobem, než byla původně myšlena. Je určité i snazší vyřadit všechny tyto záležitosti, podle mého názoru do jisté míry banální, poněvadž se skutečně jedná o základní prostředky studentů, o základní požadavky. Je tedy daleko snazší, nebo bylo by snazší, vyřešit tyto problémy dopisem, intervencí, normální cestou.

— Jaké to byly instituce?

Jedná se hlavně o podnik, který postavil strahovský areál, to je n. p. Armabeton, a dále o hlavního investora, což je Generální investor hl. m. Prahy. To byly instituce, které byly oprávněny a podle našeho

názoru také povinny řešit stav, který na Strahově vznikl. Další institucí je rektorát ČVUT a potom pochopitelně i ministerstvo školství, jakožto nejvyšší školská instituce.

A co mne se na celém jednání dotýká hlavně, a mám takový dojem, že se to dotklo i většiny studentů, je toto: Ono je v podstatě hezké, že o tom psaly všechny noviny, anebo se zajímaly, stejně jako... Já jsem zažil takovou polooficiální besedu se soudruhem Vaculíkem, tajemníkem městského výboru strany. Ten mi řekl, že když se zasadily potom stranické orgány o řešení těchto problémů na Strahově, tak byly v podstatě ve velice krátké době vyřešeny. Tragické na tom je, že to nedokázaly ty instituce, které to má životně zajímat, které k tomu mají kompetenci a jsou za to tedy v podstatě placeny.

Ano, s tím souhlasím. Jsem přesvědčen, že stranické orgány se mají zabývat zcela jinými záležitostmi. Tedy především zcela jinými záležitostmi, než řešit katastrofální situace tohoto druhu.

Tedy situace vypadá tak, že provizorní řešení je ukončeno, pracuje se na té projekci a na jaře se má provést definitivní řešení.

Celá strahovská situace měla velikou odezvu mezi studentstvem. Jednotlivé fakulty měly i zvláštní plenární schůze a od tamtuhle formulovaly svoje názory na celou záležitost. Zdálo o prošetření celé té situace. Z mnoha vysokých škol i fakult nám chodily, dalo by se říci, úplně stejné rezoluce. Byla v nich stejná nálada. Fakulty důrazně sledovaly postup orgánů a studenti se maximálně angažovali v tom, aby celá situace byla objasněna a vysvětlena, aby byli nalezeni praví viníci.

— Vysokoškoláci nejenom v Praze, ale i v jiných vysoko-

školských centrech v republice uvítali, že byla ustavena mezikolejní komise, která měla vyšetřit, případně předložit závěry představenstvu vlády o situaci na Strahově, a to jak k situaci technické, tak i v oblasti politické. Byly jednotlivé hlasy na fakultách, že komise nebude pracovat dostatečně objektivně. To je celkem pochopitelné. Každý člověk akcentuje, jedná-li se o něj, svůj pohled.

— Myslíte si, že výsledek, který měli před sebou čtenáři noviny 15. prosince, odpovídá vašemu snažení? Že se něco udělalo ve věcech, o které šlo?

— To jsou v podstatě dvě otázky. Jistě si každý student myslí, že se něco udělalo. Pochopitelně. Vždyť to, co se tedy udělalo, to se nedá oodiskutovat. Fakt, že představenstvo vlády jmenovalo komisi, ve které byl ministr školství i zástupci ostatních rezortů, je nejenom úspěch studentů, ale i úspěch celé naší společnosti, celého

vysokoškoláků o Strahově

běhu tohoto zásahu docházelo k velmi hrubým slovním urážkám a fyzickým útokům proti příslušníkům VB, a proto došlo i k zákrokům v budovách kolejí.“ Podle výpovědi studentů, které jsme předali inspekčnímu oddělení Hlavní správy Veřejné bezpečnosti, také někteří příslušníci VB v průběhu celé akce, a zvláště v závěru, používali urážlivých výroků vůči studentům. V přítomnosti soudruha ministra Hájků, soudruha rektora ČVUT Kožouška a náčelníka Městské správy VB podplukovníka Ticháčka, prohlásil zástupce náčelníka Hlavní správy VB plukovník Rybář, že jestli došlo k takovým výrokům, tak se za ně omlouvá.

— Považuji za velice důležité to, co bylo formulováno při jednom z prvních jednání zástupců vysokoškolského výboru na Městské správě Veřejné bezpečnosti. Tam bylo konstatováno, že se zanedbala úloha společenských organizací: že náčelník akce nebo ten, kdo velel a vydával příkazy Veřejné bezpečnosti, zanedbal úlohu společenských organizací. Tak to bylo formulováno, tuším, zástupcem Městské správy. Ovšem to má i druhou stránku věci: V celém případě, v celém strahovském případě, byla skutečně zanedbána úloha společenských organizací. Ale nemyslím tím tedy, že provinění — tedy v tom zanedbání — spočívá jenom na příslušnicích Veřejné bezpečnosti. Nás, zástupce Vysokoškolského obvodního výboru a i členy fakultních organizací, zaráží skutečnost, že především zanedbaly svou úlohu orgány svazácké organizace. Že mnohem aktivněji, progresivněji nebo operativněji vystupovaly v tomto momentě například orgány stranické a další. Domníváme se, že to ovšem má mnohem hlubší kořeny a že pouze došlo k určitému projevu této neschopnosti při tak dramatických událostech. Domníváme se, že již delší dobu se ve svazáckých orgánech na různých úrovních diskutuje přímo o postavení studentů ve svazácké organizaci a jejich začlenění do struktury svazácké organizace, kterou mnozí studenti považují dnes za pro ně nevyhovující. Jistě existují dvě tendence. Někteří se budou domnívat, že organizace je vyhovující, někteří, především studenti, naopak. Aby napříště nedošlo k tomu, že by byla zanedbána úloha společenských organizací, je třeba se snažit a zaměřit se nad postavením studentů přímo ve svazácké organizaci. Což je ovšem téma na delší besedu.

Je samozřejmě, že v tak krátkém čase nemohly probírat všechny problémy, o kterých vysokoškoláci hovořili. Podle mínění besedujících zůstaly otevřené otázky — a jsou to zároveň náměty na další pořady, které chceme v nejbližší době vysílat: Úloha ČSM na vysokých školách, otázky akademické svobody; je třeba ještě hovořit o vztahu Veřejné bezpečnosti a studentů a také o postavení vysokoškoláků ve společnosti. Tyto náměty se objeví po Novém roce ve vysílání pro mládež.

Pozn. red.: Naše redakce se pochopitelně k této problematice bude vracet.

GOL

JEŠTĚ JEDNOU O TĚCH NAŠICH HOKEJISTECH

Před krátkým časem jsem tu psal o našem reprezentačním hokejovém mužstvu, a hlavně o našem československém vztahu k jeho výsledkům. Uplynulý sportovní týden mi dává příležitost mluvit o tomtéž.

Československo je mistrem Evropy v hokeji.

A po ulicích nechodí opilci a neblábolí: To jsme jim to, panečku, natřeli. A v Ruzyni vítězné mužstvo nevtáží dav. A novináři nepějí, jen tak si jednou zapějí. Československo je mistrem Evropy v hokeji juniorů. Což nic neznamená. Ten náš vztah k hokejovým výsledkům je skutečně trochu zvrácený, ale je takový a nedá se s ním nic dělat. Koneckonců, jak už jsem několikrát napsal, nemyslím, že by jakýkoliv sportovní výsledek svědčil o něčem skutečně významném — třeba o kvalitě národa, takže je jedno, které mistrovství světa nebo Evropy si vybereme, abychom kolem něho mohli uspořádat národní šílení. Vybrali jsme si mistrovství světa — snad pro to jméno (ničím jiným se od normálních utkání mezi nejlepšími mužstvy světa neliší). To je v pořádku, nebo v nepořádku, ale každopádně přesně takové, jak to má být. Kdyby šlo jen o tohle.

Jenže ony směšnosti často (když si neuvedomujeme, že o směšnosti jde, že špičkový sport je koneckonců jen masová zábava, a když tudíž začneme to všechno brát smrtelně vážně) přerůstají mimo oblast slušného chování. Mluvíme hlavně o tom, že ústřední sekce se při nominaci na toto mistrovství Evropy juniorů musela handrkovat s oddíly, a že nakonec startoval vždy jen jeden hráč z oddílu a že musely létat telegramy a jiné zbytečnosti. Jistě se přitom několik lidí pohádalo. Ale mluvíme také o Veselohu košili a o nepřístojnostech při hokejovém utkání Sparta-Slovan Bratislava, když mám jmenovat jen události minulého týdne.

Vážně, uvědomte si, že Veselý o tolik nejde. No tak budete na jeden zápas oslabení, no tak zase ukládali košili (nebo neukládli), no tak vám vyloučí tři hráče... No, bože.

MICHAL NOVOTNÝ

student

7

ODPOVĚDNÁ ODPOVĚDNÁ

ČTENÁŘI J. S. A. J. N. Z. BRNA SE PTÁJÍ:
ZA JAKÝCH PODMÍNEK MUŽE BYT AB-
SOLVENT JEDNÉ VYSOKÉ ŠKOLY PRIJAT
K RÁDNÉMU STUDIU NA DALŠÍ VYSOKÉ
ŠKOLE?

Odpovídá ing. Běla Machková, referent-
ka studijního oddělení odboru pro vysoké
školy a vědu ministerstva školství

Možnost, aby student, který dokončil stu-
dium na jedné vysoké škole, studoval na
další vysoké škole, existuje. S podobnými
případy se však setkáváme velmi zřídka.
Studenty, kteří této možnosti využívají, lze
rozdělit do dvou skupin. V první jsou ti, kte-
ří po ukončení studia na jedné škole cítí,
že se ve volbě studovaného oboru nějakým
způsobem mylili, a chtějí svůj omyl stu-
diem další vysoké školy napravit. Do dru-

hé skupiny můžeme zařadit ty studenty,
kteří si chtějí vedomosti, které studiem prv-
ní vysoké školy získali, doplnit o poznatky
z příbuzného oboru (například absolvent
lékařské fakulty pokračuje ve studiu psy-
chologie, inženýr získává sociologické zna-
losti).

Celou záležitost je však třeba vidět z ce-
lospolečenského hlediska. Je pochopitelné,
že společnost má zájem na tom, aby stu-
dent, který získá vysokoškolské vzdělání v
určitém oboru, své znalosti prohluboval ve
své specializaci. Bude-li studovat další,
jeho zaměřením nesouvisející obor, nemů-
že se na žádný z nich hlouběji zaměřit.

Myslím, že by si studenti měli uvědomit,
jakou roli zde hrají ekonomické aspekty:
na jejich eventuální další denní studium
doplácí nejen stát, ale i jejich rodina. Pro-
to by měli po ukončení studia odpovědně
zvážit možnosti získávání dalších poznat-
ků jinou formou než právě denním stu-
diem. Existuje přece dálkové a mimořá-
dné studium, postgraduální kursy, značnou
úlohu ve vzdělávacím procesu může hrát
i vědecká práce, směřující k získání titulů
nebo vědeckých hodností.

Pokud si studenti přece jen zvolí formu
denního studia, jsou přijímáni podle před-

pisů pro přijímací řízení a o jejich při-
jetí rozhoduje příslušná vysoká škola, kte-
rá přihlíží také k již zmíněnému celospo-
lečenskému zájmu.

V příštích číslech očekávejte:

- Jak je to s uznáním čs. maturit a čs.
vysokoškolských diplomů v cizině? (Otáz-
ka J. C. z Karlových Var.)
- Provádí se v některých státech se sou-
hlasem zákonů sterilizace mužů nebo
žen? (Otázka M. J. z Liberce.)
- Mohou mít zvířata pocit krásna? (Otáz-
ka Z. S. z Prahy.)

FÓRUM

Richard Michelup dostal vysvědčení,
ozdobené čtyřmi nedostatečnými.

„No, Richardku,“ ptá se dědeček, „jak
pak's dopad'“?

„Já říkám, dědečku,“ praví Richard,
„zdraví náde všecko!“

(Z židovských anekdot sestavených
Karlem Poláčkem.)

DOUČOVACÍ KROUŽEK

lekce druhá

JAK DOUČUJEME JAZYKŮM

Jazyky mají v moderní spo-
lečnosti své místo a hrají roli.
Dokonce i v naší společnosti
mají místo a roli. Od chvíle,
kdy se na této tezi naše spo-
lečnost usnesla, nebývá s ja-
zykovědky k vydržení; jsou pyš-
ní a nosí hlavy vysoko.

Moderní pedagogika skýtá
mnoho metod výuky jazyků,
nám nejbližší je metoda spán-
ku. My lektori doučovacího
kroužku mnoho spíme.

Ovšem žádný z hrdých jazy-
kovědců nezná metodu Slavič-
ka, kterou ten muž propracoval
a nyní ji dovádí k naprosté
dokonalosti. Jaká je to metoda
a kdo je Slaviček?

Metoda je prostá a Slaviček
je přítel nás lektorů. Slavička
nechaly všechny moderní me-
tody lhostejným, jeho zájma
pouze tradiční způsob vyuč-
ování, při kterém se žák sice
jazyku naučí, ale nemoderně.
Podle Slavičky nejde o to, JAK
vyučovat, ale KDE a KOHO vy-
učovat.

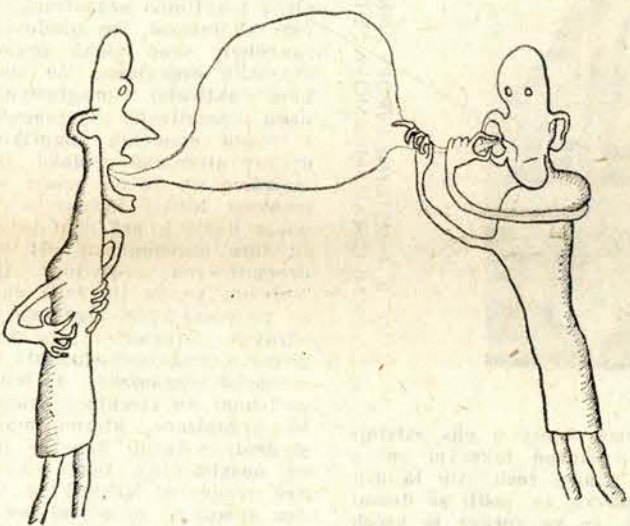
To v pojetí Slavička zname-
ná, že on sám

za prvé

nalezl dívku na Smíchově a
pravil jí: Uč mě jazyky němec-
kému za úplatu. Dívka, odbor-
nice, Slavička vyučovala, a Sla-
viček

za druhé

nalezl dívku, které ihned to, če-
mu ho naučili na Smíchově, za
úplatu opakoval. Tato dívka by-
la z Krče. Rozdíl mezi úplatou
dávanou dívce ze Smíchova a
úplatou přijímanou od dívky z
Krče je roven Slavičkovu zis-
ku. Podstatné, praví Slaviček,
je to, abych se stihl přemístit
ze Smíchova do Krče dříve, než
látku zapomenu.

Kresba: KAREL NEPRAŠ

Za třetí

nalezl Slaviček dívku Alexan-
dru z Bratislavy a řekl jí: Na-
uč mě, dívko, boha jeho, fran-
couzsky, odměním se ti. A dívka
Alexandra z Bratislavy, by-
tem Praha 1, Kopistova 17, sou-
hlasila. A Slaviček

za čtvrté

slibil jednomu z nás lektorů,
že ho bude vyučovat francouz-
štině.

Jisto je, že Slaviček nasadil
i jiné jazyky, jisto je, že jeho
vyučovací program je bohatý,
a jisto je, že Slaviček nezadr-
žitelně bohatne. A bohatne-li
člověk, myslí na další bohat-
nutí. Slaviček metodu ještě
zdokonalil a přešel k bezpeč-
nému styku. Pomocí narození
zcela nahodil slečny se sezná-
mil s jistou dívkou, profesio-
nální angličtinářkou, kterou
nebudeme jmenovat, a po roce
známosti ji oslovil takto: Ty,

milá díko, mě ještě neznáš. Já
totiž, milá dívko, mám tři stát-
nice z jazyků. Dívka si ho po-
zorně prohlédla, a my se dostá-
váme k tomu, co Slaviček učí-
nil

za páté.

Učil oslovenou dívku z Vino-
hrad francouzsky a ona ho vy-
učovala angličtině, čímž se
kruh naprosto uzavírá, proto-
že my lektori doučovacího
kroužku jsme dodnes nezjistili,
koho Slaviček vyučuje ang-
licky a kolik na tom získá. Po-
kud snad Slaviček vyučuje an-
glicky někoho ze čtenářů toho-
to listu, prosíme, aby se takový
žák dostavil za námi do vinár-
ny Za Prašnou branou, kam
chodíme Slavička sledovat a
kde on své jazykové rejdy při-
pravuje. Proč k tomu minis-
terstvo vnitra, financí, školství
a Ticháčkovi lidé mlčí, to ne-
víme.

Toto je tedy metoda Slavič-
ka, našeho přítele, který sám
neumí žádný jazyk, neboť vše,
co zpeněží, ihned zapomíná, aby
mohl v paměti podržet jiné
zpeněžitelné údaje.

Slaviček je nyní tak daleko,
že zapomněl i jazyk český, kte-
rý není zpeněžitelný a kterým
on nikdy nemluvil dokonale,
protože je z Písku, a my si jen
proto dovolujeme zveřejnit je-
ho metodu, neboť on si ji ne-
může přefčíst.

Závěrem sdělujeme, že adresa
plavé dívky Alexandry z Brati-
slavy je naprosto falešná, stej-
ně jako ostatní údaje v tomto
článku.

Připravil: —gerw—

P. S.: Jda korektor z tiskár-
ny Panskou ulicí, byl osloven
mužem nápadného zevnějšku,
který mu pravil: Korektore, ne-
potřebujete se naučit finsky?
Ten muž byl Slaviček a číhává
v Panské ulici na své žáky.

SNÍMEK VLASTIMILA MACHÁČKA

VĚDOMOSTI

VKUS

VÝBĚR

VOLÁME NEJSYMPATICHTĚJŠÍ mladé ženy NEJSYMPATICHTĚJŠÍ mladé muže

Poslete nám své foto a budete
zařazeni do soutěže o nejsympatic-
tějšího mladého muže a nejpůvab-
nější dívku týdne (čtvrtletí). Vše-
chny fotografie budou odevzdány
hereckému oddělení filmového
studia Barrandov. Výběr provedou
čtenáři Světa sovětů v rámci sou-
těže

VĚDOMOSTI

VKUS

VÝBĚR

1. Správnou odpověď na jedno-
duchý kvíz
2. Výběrem jednoho ze tří vý-
robků, který se nejvíce líbí a (vy-
hovuje)
3. Výběrem nejsympatictější dí-
vky a nejsympatictějšího mladého
muže.

Soutěžní listky budou slosovány.
Soutěž začala 20. prosince v čísle
51 Světa sovětů. Zúčastněte se
i Vy!

HOROSKOP

BERAN (21. března—21. dubna)

Byčím radíme, aby se v tomto
týdnu věnovali jakékoli „tvůrčivé“
práci. Třeba ve sportovním kolek-
tivu. Toto znamení však svým vý-
znamem zahrnuje i oblast citu a
nepřímě se dotýká i oblasti sexuálních vzta-
hů. Zvláště typy C by se měly mít delší do-
bu na pozor při řešení těchto problémů. A
trochu jemnosti a taktu nikdy neuškodí.

BYK (21. dubna—21. května)

Byčím radíme, aby se v tomto
týdnu věnovali jakékoli „tvůrčivé“
práci. Třeba ve sportovním kolek-
tivu. Toto znamení však svým vý-
znamem zahrnuje i oblast citu a
nepřímě se dotýká i oblasti sexuálních vzta-
hů. Zvláště typy C by se měly mít delší do-
bu na pozor při řešení těchto problémů. A
trochu jemnosti a taktu nikdy neuškodí.

BLÍZENCI (21. května—21. června)

Blíženci, pozor! V současné do-
bě se dostáváte na mušku. Je na
vás, přesvědčíte-li druhé, že ne-
právem. To, že se vás někdy za-
stane matka, babička, paní pro-
fesorka, starší paní třeba v tramvaji, nemusí
svědčit vždycky pro vás. — Naproti tomu k
Blížencům ve svém okolí nebudeme nemístně
„drsní“. Zvláště typy C budou lehkou zranitel-
né.

RAK (21. června—21. července)

Začátek týdne nebude obzvlášt
příznivý. Může se to projevit na
zdravotním stavu těchto nativů,
kteří jsou vůbec dost labilní.
Předcházejte zápalu plic i podob-

ným, sice méně nebezpečným, ale neméně
úporným průduškovým onemocněním. — Ko-
nec týdne může mnohé vynahradit. Nezapomí-
nejte na dobrý starý zvyk držet „černou ho-
dinku“!

LEV (21. července—21. srpna)

Lvi, na začátku týdne typy A,
koncem týdne B, budou trpět ne-
příjemnými a nezavídnutými stavy
opuštěnosti, které mohou
vést k nezdravému „pudovému“
životu nebo opačně vyústit v životě plném ne-
zdravých „pudových“ zábran. Rozhodně bude
dobře vyňbat se jakýmkoli nepříjemným před-
stavám slameného vdovství. Jde o dočasnou
indispozici!

PANNA (21. srpna—21. září)

Zvláště uprostřed tohoto tý-
dne budete rozumní! Na jedné stra-
ně se vás zmocní posedlost pře-
krotně uskláňovat nápadů zásad-
ního významu na druhé straně
převažování nemístných konservativních zásad
může vést ke „ztrátě výhod“. Příliš důvěr-
ně se zamilovávat rozhodně nedoporučujeme,
nebylo by to nadlouho!

VÁHY (21. září—21. října)

Váhy se stabilizují. Typy A však
budou muset stále přísně posu-
vat rozhodnutí, ke kterým dospě-
jí; případně bude nutné sledovat
rozhodnutí typů A, aby dočasně
nemístnou drsností neporušovala spravedli-
vost jinak Váhám bytostně vlastní. V har-
monii „obou ramen“ mohou dojít k jasné
formulaci zásad základního významu. Jak
svých, tak pro druhé!

ŠTÍR (21. října—21. listopadu)

Štíři, zvláště typy C, mohou do-
plácet na svou přecitlivělost,
alergičnost, která bude na začá-
tek druhého lednového týdne ješ-
tě zvýšena. To se může nepříznivě

odrazit na jejich zdravotním stavu. Také ja-
kákoli forma nepřírozeného jednání je bude
krajně rozrušovat. Velice tím trpí. Nejsou
sdílní a sami se užírají. Pozor na infekce!

STŘELEČ (21. listopadu—21. prosince)

Citlivě filosofující Střelci se
mohou dobrat zajímavých závěrů.
Avšak jenom tehdy, podaří-li se
jim potlačit v sobě nedobrý vztah
ke hmotnému, který je přechodně
přepadá. Zvláště u typů C pozorujeme určitou
formu nekřídou, který je trápí už delší dobu.
Ti, kteří se lépe ovládají, sbírají cenné zku-
šenosti. Budou je potřebovat!

KOZOROH (21. prosince—21. ledna)

Poslední typy B a větší polovi-
na typů C slaví tentokrát naroze-
niny. Začali jsme s dobrým před-
sezvětim stát mezi gratulanty a
nemíníme přestat. Od Kozorohů
bychom se měli přiučit umění zabalit se do
šály a s požitkem vypadnout do mrazivého
větru. Na oplátku bychom je mohli učít zou-
vat „tající obuv“ hned u prahu. — Všimněte si
„velkých forem“!

VODNÁŘ (21. ledna—21. února)

Zvýšená citová vnímavost, hlav-
ně u typů C, by neměla zůstat
nevyužitá. Bohatá síla, pramenící
z daru obrazotvornosti by mohla
vést ve chvíli harmonického vy-
rovnání k úspěchům zvláště v jakékoli čin-
nosti, která má co společného s uměním. Je
nutno přemáhat nervositu a zbytečnou pře-
drážednost. Z těch nejčastěji pramení zdra-
votní indispozice.

RYBY (21. února—21. března)

Škoda že nemáme sílu nést vše-
chen zármutek, který mnohým z
nás, zvláště některým tragicky
postihovým Rybám, přinesl konec
minulého a začátek nového roku. Jejich na-
dání věřit v řád a smysl všeho prochází těž-

kou zkouškou, kterou však mohou projít ví-
tězně. Právě v tomto týdnu je může posílit
harmonicky transitující Slunce.

¹⁾ V četnějších případech, tj. u lidí, kteří
se narodili v jinou denní dobu, sluneční posta-
vení signalizuje spíš jiné osoby a záležitosti
jejich blízkého okolí, než přímo jejich vlastní
já.

1. Když pan Kepler sestavoval horoskopy
Valdštejnovi, měl k tomu všechny předpoklady:
byl to výborný astronom, matematik, fyzik a také
filosof — jako všichni velcí té doby. A měl
spoustu slavných předchůdců i přátel, jejichž
dílo znal a z něhož se poučil. Tehdy ještě nebyla
přetřena slavná tradice hvězdapravců, počatá
dávno před naším letopočtem ve staré Babylónii,
pokračující přes Malou Asii a Egypt k Ro-
mům a Římanům a přes ně až do doby mušket-
ýrů, kdy se předpovídání a věštění tak rozmohlo,
že nezbylo ministrům v době kardinála Richelieu,
než aby astrologii, nejvyšší umění střed-
věku, prokleli, zakázali a snažili se ji zprovo-
dit ze světa. Nepovedlo se jim to. Všelijak sice zi-
vořila, ale ve skrytu se dokonce modernizovala,
sledovala rozvoj všech věd s velkým potěšením
a brala si z nich, co sama potřebovala k svému
rozvoji. V první polovině dvacátého století se
dokonce zmohla i na své vysoké učení — ale pak
její slávu zastínila ostatní dráta... Nedivte se!
„INTER ARMA SILENT MUSAE“ — a ona byla pře-
ce tím sedmým svobodným uměním.

Není náhodou, že teď zase vystrkuje růžky.
Oprašují se staré fascikly a s úctou se zaměš-
tíme nad starými astroláby z Rudolfských sbírek.
Vždyť to není jenom astrologie, co se oprašuje;
zájem roste i o jiné „staré vědy“, nacházíme no-
vou krásu v nejstarších uměních, zamýšlíme se
nad prastarou jógou...

Proč? Něco nám totiž chybí. Starí Řekové to-
mu říkali „kalokagáthia“. Staré hledáme a nové
se snažíme vytvářet. Obojí je správné. Navazová-
ní na staré — to je kontinuita. Vytváření nových
— to je pokrok.

Je docela přirozené, že se právě v této době
i u nás objevují v časopisech horoskopy. Obvyk-
le jsou humorně laděné, psané pro pobavení čte-
náře. Je to zvláštní. I když jsou pro legraci, pře-
ce se nad nimi zamýšlíme.

Nejprve tedy trochu historie a trochu řemes-
la. Proč a jak se to dělalo? O tom ale až příště.